Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 104 (1354) ♦ Вівторок, 11 червня 1996 року ♦ Ціна договірна

ПІД БЕЗ'ЯДЕРНОЮ "ПАРАСОЛЬКОЮ" — З КОМФОРТОМ БЕЗПЕКИ

Конференція з питань європейської безпеки відбулася 7—8 червня у столиці Угорської Республіки — Будапешті. У ній взяли участь голови і президенти парламентів Європи. На конференції виступив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз.

(Закінчення на 2-й стор.).

На сесію ПАЧЕС

10 червня до столиці Азербайджану Баку відбула делегація Верховної Ради України на чолі з першим заступником Голови Верховної Ради Олександром Ткаченком. Делегація, до складу якої входять вісім народних депутатів, візьме участь у сьомій пленарній сесії Парламентської Асамблеї Чорноморського Економічного Співробітництва (ПАЧЕС).

На порядок денний сесії внесено широке коло питань. Серед них економічні, торговельні, екологічні, правові, політичні, питання культури, освіти і соціальної діяльності.

Сесія завершить свою роботу 13 червня.

Міст злагоди лежить через Україну

Досягнення України щодо реформування економічної та політичної систем дають їй підстави сподіватися на вступ до Європейського Союзу. Про це заявив Президент України Леонід Кучма в інтерв'ю журналістам у суботу в Ланьцуті (Польща) після зустрічі президентів 9-ти країн Центральної Європи, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Президент підкреслив, що «Україна має всі можливості відігравати роль моста злагоди між Сходом та Заходом». Головним фактором у реформуванні економічної та політичної систем України він назвав прийняття нової Конституції.

Президент заявив, що хотів би продовження контактів України з ЄС та НАТО. «У нинішній ситуації, — сказав він, — я сподіваюся, що процес інтеграції України до Європи — це процес назавжди».

Леонід Кучма став єдиним лідером країн колишнього СРСР, якого було запрошено на зустріч президентів країн Центральної Європи.

(Закінчення на 2-й стор.).

Яка зарплата, така й квартплата

Загальна сума заборгованості по платежах за житлово-комунальні послуги, станом на середину травня, становила 64,6 трлн. крб., або 54% від нарахованих сум.

Згідно з даними Мінстату, за житлово-комунальні послуги в Україні не платить кожний другий квартиронаймач, або 4,5 млн. родин. З них 3 млн. мають заборгованість за два й більше місяців. В той самий час, близько 2 мільйонів родин в Україні за 4 місяці цього року отримали субсидії для відшкодування витрат на сплату житлово-комунальних послуг і електроенергії. Ця сума становила 16,4 трлн. крб., повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Молодий я, молодий, повний сили та одваги

(Павло ТИЧИНА)

Мине ще кілька днів — і мелодія нестаріючого вальсу проведе їх за поріг рідної школи.

А поки що йдуть випускні іспити. Для багатьох наших юних співвітчизників це перша велика проба як їхнього інтелекту, так і характеру. Отож і хочеться, щоб виявилась вона якнайуспішнішою.

І як хочеться, аби ці молоді красиві люди, які тільки що ступили на поріг юності, сповна скористалися цією своєю великою перевагою, зробили правильний хід, правильний вибір.

З першої спроби. Бо другої може і не бути.

Матеріал «Що для нас Гарвард! Були б гроші» читайте на 12-й стор.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Вони не вернулись з вибою...

Вибух метану захопив на глибині більш як 100 метрів чотирнадцять гірників орендного підприємства «Шахта імені Засядька», що в Донецьку. За попередніми даними, зміна прохідників проводила розгазовування одного з тупикових вибоїв, коли несподівано вибухнула горюча суміш. Внаслідок трагедії загинули шестеро гірників, ще шестеро у важкому стані доставлені в опіковий центр обласного лікувально-клінічного об'єднання.

Коли цей матеріал готувався до друку, всі шестеро потерпілих перебували в лікарні, причому четверо — в реанімаційному відділенні. Причини аварії встановлює державна комісія.

У номер

Міст злагоди лежить через Україну

(Початок на 1-й стор.).

Виступаючи на зустрічі, він заявив, що створення системи безпеки є найголовнішим питанням у розвитку Європи. А «інвестування у безпеку таких країн, як Україна, — це інвестування в безпеку Європи».

Під час зустрічі глав держав Центральної Європи Президент Німеччини Роман Герцог особливо відзначив роль України як складової частини Європи та підкреслив, що Німеччина буде робити все можливе для збереження незалежної та стабільної України. Особливо відзначив присутність Леоніда Кучми на саміті лідерів Центральної Європи також Президент Польщі Олександр Кваснєвський.

Зелена вулиця малому бізнесу

Малу приватизацію в Україні завершено, заявив в інтерв'ю журналістам в Києві голова Фонду держмайна України Юрій Єхануров. В Україні «створено основу для функціонування малого бізнесу», — сказав він.

Відповідаючи на запитання журналістів під час міжнародної конференції «Перебіг економічних реформ в Україні», яка проходила в Києві, Ю. Єхануров нагадав, що нинішнього року має також завершитися масова сертифікатна приватизація в Україні.

Він повідомив, що кожного місяця на продаж виставляють акції близько 400 великих і середніх підприємств. Акції ще близько 200 підприємств виставляють за компенсаційні сертифікати.

Головне — жити у мирі

Упродовж трьох днів у Криму перебував патріарх Київський і всієї України-Руси Філарет. Ним було освячено у Сімферополі храм української православної церкви Київського патріархату, названий ім'ям святих рівноапостольних Великого князя Володимира та Великої княгині Ольги.

Звертаючись до парафіян з проповіддю, владика Філарет нагадав, що саме з кримської землі християнство і прийшло у Київську Русь. Патріарх закликав віруючих Київського і Московського патріархату жити в мирі й злагоді.

Філарет побував у Херсонесі, мав зустрічі з військовослужбовцями, громадськістю та парафіянами півострова. У розмові з журналістами він, зокрема, акцентував увагу на перспективах єднання з Константинопольською вселенською церквою. «Вселенський патріарх схиляється до того, щоб надати автокефалію Українській православній церкві, оскільки Україна — незалежна держава», — зазначив патріарх.

Свято російської культури

Обласне свято російської культури відбулося в Ужгороді. Його програму прикрасили Пушкінські читання, виставка творів образотворчого мистецтва XIX століття, вистава Мукачівського обласного театру «Без вини винні» за п'єсою Олександра Островського, концерт. Свято організувало Закарпатське товариство «Русский дом» за сприяння обласної держадміністрації.

Нині на Закарпатті мешкають близько 50 тисяч громадян російської національності (4 відсотки всього населення краю). До їхніх послуг — школи і класи з рідною мовою навчання, періодичні видання, театр, повідомляє Укрінформ.

Поправка

У надрукованому за п'ятницю 7.06.96 року «Зверненні до аудиторів України» в підписі автора слід читати «президент Спілки аудиторів України».

Під без'ядерною «парасолькою» — з комфортом безпеки

(Початок на 1-й стор.).

«Виходячи з необхідності забезпечення безпеки усіх європейських країн, реалій, які постали з розпадом СРСР та інших держав, вважали б за потрібне розпочати новий процес, схожий на Гельсінкський, метою якого мало б бути вироблення механізмів безпеки, адекватних ситуацій в Європі і світі XXI століття» — таку пропозицію вніс Голова українського парламенту, виступаючи перед своїми колегами з інших країн. На його думку, місцем завершальної зустрічі міг би стати Київ — столиця держави, яка вперше в історії людства добровільно здійснила перехід від ядерного до без'ядерного статусу.

Голова Верховної Ради України виступив також із співдоповіддю на тему: «Роль українського парламенту у вирішенні соціальних проблем в умовах ринкової економіки».

Виступ Олександра Мороза на конференції голів і президентів парламентів Європи був заключним і надзвичайно важливим акордом у великому виході України «у світ» минулого тижня в контексті ядерної безпеки і нашої держави, і Європейського континенту в цілому.

А його ініціатива про проведення в Києві саміту з питань європейської безпеки, з тим щоб у майбутньому, сформувавши міжнародну програму, під егідою Ради Європи створити тут відповідний центр, безперечно, стала головною подією на цьому форумі. Хоча, забігаючи наперед, зауважимо: глави парламентів Європи, погодившись, що ініціатива їхнього українського колеги варта уваги, сприйняли її, однак, без особливого ентузіазму. Скажімо, голова Держдуми Росії Геннадій Селезньов вважає, що створення міжнародного комітету з питань техногенної безпеки — справа корисна, але, на його погляд, є й інші форми гарантування безпеки та стабільності.

А голова Національних зборів Угорщини Золтан Гал навіть зауважив, що ініціатива О. Мороза хоч і конструктивна, але «нині процеси в Європі йдуть дещо в іншому напрямі».

І справа тут вочевидь не в тому, що глави парламентів не зрозуміли чи не оцінили належно життєво важливу не тільки для України, а й для цілої Європи пропозицію Олександра Мороза. Бо зрозуміло: і відмова України від ядерного статусу (втрати від прийняття цього рішення, мабуть, і досі не підраховані у всій їхній повноті), і розширення НАТО на Схід, і непримиренна позиція Росії щодо поступу альянсу, і особливе становище України у цьому зв'язку — все треба розглядати в контексті зовнішньої політики нашої держави щодо ядерної безпеки.

Тому створення без'ядерної зони у Східній Європі, яке фактично запропонував Олександр Мороз, — позиція принципово нова, і якщо не тепер, то рано чи пізно Європа змушена буде звернути на неї щонайпильнішу увагу. Адже, ліквідувавши ядерну загрозу, яка потенційно була спрямована проти світу, Україна тим безпрецедентним прикладом показала: без'ядерні регіони можливі. І не тільки можливі, а й необхідні. Бо коли з розпадом СРСР зліквідовано протистояння двох систем, то це означає, що зникла примара ворога. Водночас НАТО, розширюючи сфери свого впливу і приймаючи до альянсу нових членів, цього ворога все ж залишає, бо за його статутом на їхніх територіях можуть базуватися стратегічні ядерні сили чи озброєння, проти чого Україна категорично заперечує і всіма можливими способами буде цьому протидіяти. А коли вже бути точнішим, то Олександр Мороз саме й порушив питання про необхідність осмислення нової ролі і філософії НАТО в контексті останніх подій, запропонувавши країнам Східної Європи створити без'ядерну «парасольку», заклавши у фундамент нової архітектури безпеки Європи цілком реальну і осмислену «цеглинку».

Якщо ж НАТО і надалі слідуватиме за жорсткими принципами свого статуту, не враховуючи реалій, які з'явилися з виникненням без'ядерної України, то це призведе іншу сторону до того, що вже було в часи СРСР. Або ж принаймні підштовхуватиме її до створення другої системи безпеки — антагоністичної.

Олександр Мороз запропонував інший, безболісний і цивілізований варіант: життя і співпраця під без'ядерною «парасолькою» в одному регіоні, враховуючи інтереси усіх, погоджуючись і сприймаючи еволюційне розширення НАТО, що означає створення комфорту безпеки поки що в окремому регіоні. Ігнорування цієї позиції може призвести до одного: поглиблення суперечностей між НАТО і країнами — не членами цього блоку.

Дискусії щодо розширення НАТО на схід тривають не тільки в Європі, а й у цілому світі. Голова Верховної Ради України на саміті в Будапешті висунув несподівану тезу: поширення позаблокових, без'ядерних зон на захід і на схід від України як, можливо, більш адекватний Європі XXI століття механізм співробітництва. Чи не тема для роздумів?

Валентина ПИСАНСЬКА, Микола ГОРВАТ.

Парламентська хроніка

Селянам — вітчизняний трактор, гірникам — японський самоскид

Денне засідання 7 червня

Уже майже перед перервою народні депутати після кількахвилинної бурхливої дискусії все-таки прийняли постанову, якою з 1 червня поточного до 1 січня наступного року звільнили від обкладання податком на додану вартість обороти з реалізації малогабаритних тракторів вітчизняного виробництва та двигунів до них.

Виявляється, у нашій державі можна наростити їх виробництво до 10000 штук на рік. Однак сьогодні три потужні підприємства виробляють такої техніки 2 — 3 тисячі штук на 13000 фермерських і 37 000 колективних господарств. І хоча окремі депутати пробували «заполітизувати» проект цієї постанови, але тверда позиція головуючого Олександра Ткаченка змусила їх змінити свою точку зору.

Значно більшу дискусію викликав проект постанови «Про використання кредиту експортно-імпортного банку Японії». Цікаво, що і ліві, і праві критикували Кабінет міністрів за товарне покриття кредитної лінії в 50 мільйонів доларів. І хоча, врешті, із закупівлею самоскидів для рудників Криворіжжя погодилися всі, «на горіхи» найбільше дісталося телевізійникам. Частина народних обранців, невдоволених позицією керівництва Держтелерадіокомітету та Національного телебачення щодо висвітлення роботи Верховної Ради, і щодо перекомутації Громадського російського телебачення, не хотіла виділення кредиту для закупівлі телевізійного обладнання у провідних японських фірм. Хоча, звичайно, виважені виступи Романа Шпека, Левка Лук'яненка і Бориса Олійника допомогли телевізійникам отримати частину кредиту для розвитку національного телебачення.

Водночас Верховна Рада доручила Кабінетові міністрів розробити проект закону про іноземні кредити, аби останні сприяли насамперед виведенню української економіки з кризи.

Потім практично водночас із першим народні депутати прийняли у другому читанні Закон України «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу і Кодексу України про адміністративні порушення». Його поява викликана тим, що лише за минулий рік на спорудах підприємств Мінзв'язку було викрадено 743 кілометри кабелю, 130 тонн мідного і біметалевого дроту, більше 9000 стовпів тощо. Лише внаслідок крадіжки кабелів Мінзв'язку зазнало збитків на 7,8 мільярда карбованців. Цифри говорять самі за себе, і тому депутати одностайно підтримали пропозиції Міністерства зв'язку.

Однак у подальшому при голосуванні, зокрема, проекту Закону «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів із прикордонних питань» виявилося, що жодна стаття не може набрати необхідної кількості голосів і тому цей законопроект перенесли для слухання на пізніше.

Володимир КОРОЛЮК.

В Житомирі зроблять так, як уміють в Києві

НЕЩОДАВНО Президент України Леонід Кучма видав указ, у якому рекомендував Кабінету міністрів розповсюдити по регіонах держави досвід холдингової компанії «Київміськбуд» щодо залучення коштів громадян на будівництво житла. І вже з дня на день відбудеться підписання угоди про співпрацю між «Київміськбудом» та фірмою «Житомирбудзамовник». Методи столичних будівельників випробують у найближчому від Києва обласному центрі.

Переговори між киянами та житомирянами тривали два місяці. Як розповіли журналістам після останнього раунду президент «Київміськбуду» Володимир Поляченко та голова міськради і міськвиконкому Житомира Анатолій Фесенко, головні пункти досягнутих домовленостей такі. Холдингова корпорація надає методологічну допомогу і відкриває в Житомирі філію банку «Аркада», який, як відомо, спеціалізується на операціях із житловими облігаціями. Поки що не вирішено, хто саме будуватиме житло житомирянам, втім, це лише на користь справі. Для визначення організації, яка отримає замовлення, буде проведено тендер. Переможе той, хто запропонує кращі умови. В тендері візьмуть участь і київські, і житомирські організації. Звичайно, сторони зацікавлені в перемозі саме «своїх».

— Головна наша мета — дати своїм будівельникам працювати і заробляти. Сьогодні практично в усіх регіонах держави відзначається спад будівництва, і тому ми зі своїм досвідом маємо змогу працювати в інших містах, — говорить Володимир Поляченко.

— Ми домовилися, що наші житомирські організації на рівних братимуть участь у тендері. І якщо житомиряни запропонують кращі умови, то будівництво буде доручено їм, — це слова Анатолія Фесенка.

Що ж, там, де конкуренція, — там якість. Для початку в Житомирі спорудять два будинки на кошти громадян. Після цього можна буде складати плани на віддаленіше майбутнє. Житомирянам, яким підходить варіант з житловими облігаціями і які візьмуть участь у будівництві, можна порадити — купуйте облігації відразу і побільше. Як показує київський досвід, ціна їх зростатиме.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

ПЛЯЖНИЙ СЕЗОН: ОДЕСИТИ КУПАЮТЬСЯ В НОЧВАХ?..

Проблема

***НЕ ДУЖЕ** зручно, проте безпечніше, аніж купатися в Чорному морі.*

— Вода на всіх пляжах Одеси вже сьогодні за бактеріальним забрудненням не відповідає безпечним стандартам, — розповідає лікар з комунальної гігієни міської санепідстанції Ірина Бабич. Отож, районні сес змушені приймати рішення про заборону водокористування. Вже закрито пляжі «Чайка», «Чорноморка», «Золотий берег», «Дельфін», «Аркадія», «Отрада», пляжі санаторіїв «Україна», «Росія», «Молдова», імені Чкалова, низку інших.

Якось опергрупа Держінспекції охорони Чорного моря виявила мазут у неводах навпроти сіл Дофинівка й Сичавка, а потім одержала повідомлення про просування великої плями нафтопродуктів у район порту Південний. Спочатку запідозрили: якесь із суден потай скинуло все те в море. Взяли проби, перевірили всі судна на внутрішньому й зовнішньому рейдах — ні, порушника серед них не виявили. Тоді почали метр за метром обстежувати берегову зону. Й на третю добу таки знайшли джерело забруднення: мазут витікає з яруги, куди ще у вересні злили з котельні №2 Чорноморського району Одеського військового округу.

Злили, певна річ, тишком-нишком. Проте на початку квітня мазут загорівся. Гасили за допомогою пожежних машин, потім розслідували пригоду. Однак дуже швидко про біду, що причаїлася в ярузі, забули: кардинальних заходів не вжили, навіть природоохоронні органи не повідомили. А яруга тим часом наповнювалася талими водами, на додачу ще й каналізаційний колектор, що тут проходить, прорвало — і ось все те хлинуло й понесло нечистоти й мазут у море.

Аж коли Держінспекція охорони Чорного моря вдарила на сполох — заметушилися й військові: на місце біди приїхала спеціальна комісія, пригнали техніку й солдат. Локалізований в ярузі мазут вичерпували й вивозили. Скільки його потрапило того разу в море достеменно, мабуть, ніхто не знає, але щонайменше — кілька десятків тонн.

Чималої шкоди це завдало й пляжам, і всьому морегосподарському комплексу, передусім, рибним ресурсам. Будуть, безперечно, штрафи, будуть оргвисновки, можливо, й правоохоронні органи віддадуть належне винним. Та в низці місць прибережної смуги на північ від Одеси пляжний сезон таки добряче зіпсовано й цьому вже ніщо не зарадить.

То, може, хоч у самій Одесі обстановка благополучна? Де там! Ось промовистий факт: в районі причалу № 29 перевантажувального комплексу №5 Одеського морського порту раптом вилилося в море хтозна-скільки нечистот невідомого асортименту. Вони розлилися на поверхні води темною плямою в сотні квадратних метрів і так тхнули, що портовики розбігалися подалі від того місця. Спеціалісти з Держінспекції охорони Чорного моря знову кинулися на пошуки джерела забруднення та винних у цьому. З'ясувалося, що то «пригостила» море Лузанівка, низинний мікрорайон Одеси, звідки під час весняного паводка, рятуючи житло й підприємства, відводили талі, дощові й фекальні стоки куди тільки могли — в тимчасові озера, в море. Можна тільки уявити, який набір хвороботворних бактерій розніcся навколишніми пляжами!

Втім, це лише найпомітніші епізоди активної природозгубної діяльності у Причорномор'ї нинішньої весни. І сталися вони якраз напередодні проведення в Одесі міжнародної виставки «Туризм і відпочинок-96», у якій брали участь найпомітніші фірми багатьох країн

близького й далекого зарубіжжя. Думається, учасники були не в захопленні від наших курортно-пляжних справ й навряд чи споряджатимуть своїх клієнтів на відпочинок у Причорномор'я. Нині мова йде не про те, щоб заробляти на туризмі й оздоровленні валюту (хоча могли б, та про таке поки що залишається лише мріяти), а про те, щоб не накликати біди на мешканців області і гостей з інших міст України. А вона, за такого нехлюйства, вже стукає у двері.

Отож, нинішній купальний сезон одесити відкрили жартом: «А ми вже застрахувалися від епідемій — купаємося винятково в коритах».

Якби-то! Спекотна днина спонукає багатьох шукати прохолоди в морі чи, принаймні, біля моря... У прибережних зонах ловлять рибу — зрозуміло, для споживання. Хвороботворних бактерій, якими кишать дари моря, неозброєним оком не розгледиш...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Медицина

Здоровенькі будуть полтавчани

За короткий термін свого існування доброї слави зажила четверта міська поліклініка, розташована в полтавському мікрорайоні «Алмазний». Очолює заклад досвідчений медик, депутат міської Ради Леонід Куроєдов.Саме з його ініціативи, за сприяння держадміністрації міста та будівельно-монтажного об'єднання «Полтавабуд» споруджено нову поліклініку.

Вона оснащена найсучаснішим медичним обладнанням зарубіжного виробництва. До послуг пацієнтів — комп'ютеризована реєстратура, діагностичний центр, центральна лабораторія з двома біохімічними аналізаторами для дослідження крові, стоматологічне відділення, новітній «УЗІ», грязелікувальне відділення, зал лікувальної фізкультури, розкішний басейн з підігріванням води.

Щоденно лікарня приймає майже дві тисячі відвідувачів.

На знімку: головний лікар закладу Леонід Куроєдов, лікар-лаборант Лариса Ковальова та завідуючий центральною лабораторією Володимир Миргородський.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (Укрінформ).

Освіта

З нашим дипломом— хоч до Айови

***ЯК ВІДОМО,** український диплом офіційно у світі не визнають.*

Але крига скресла: диплом випускника Національного аграрного університету України визнано одним з дуже авторитетних освітніх центрів Сполучених Штатів Америки — університетом штату Айова. Цю приємну новину зафіксовано у спільній угоді між двома університетами — НАУ та Айова.

— Ще 1991 року наші навчальні заклади почали працювати в галузі реформування аграрної освіти відповідно до проектів співробітництва, фінансованих агентствами США, — розповідає ректор вузу академік Д. Мельничук. — Ці проекти надали нам можливість отримати сучасні навчальні матеріали, розширити методики викладання, сприяли структурним змінам в управлінні. З допомогою американських колег аграрний університет істотно реорганізував навчальні плани і програми підготовки студентів та бакалаврів на всіх факультетах.

НАУ і університет Айова працюють над спільними проблемами, що мають обопільний інтерес, проводять спільні дослідження.

Нещодавно адміністрація університету Айова узгодила адаптовані плани та програми підготовки бакалаврів і спеціалістів НАУ. І визнала, що вони відповідають аналогічним документам їхнього навчального закладу. Тим самим диплом аграрного університету отримав визнання, а його вихованці й випускники — можливість стати студентами й аспірантами університету Айова із зарахуванням всіх предметів, що вивчалися ними у стінах НАУ. А рівень підготовки студентів агроуніверситету доволі високий. Досить сказати, що нинішнього навчального року більш як 20 студентів з Голосієва студіювали в американських університетах штатів Айова, Луїзіана, Пенсільванія, Огайо та інших. Шестеро посіли перші місця в конкурсах з комп'ютерних технологій.

Валентин ОБРАМБАЛЬСЬКИЙ, журналіст.

Київ.

Торгівля

Бувають війни хлібні...

***У СТАРОДУБСЬКОМУ** районі (Росія), що межує з Чернігівщиною, мене по-справжньому вразив... хліб у місцевих крамницях. Духмяні, привабливі на вигляд буханці відрізнялися не лише кольором випічки, розміром, але й вишуканим смаком. М'які хлібці, які купив у Стародубі, не зачерствіли і в дорозі до Чернігова.*

Від глави адміністрації Стародубського району Олександра Миронова дізнався, що такі буханці з'явилися не так вже й давно — у всьому, як мовиться, винна «війна» між хлібопекарнями за ринки збуту. На Воронківському хлібозаводі, що розташований у найвіддаленішому від райцентру селі, пекарі розповіли мені, як вони за дуже короткий час, по суті, витіснили головного монополіста — «Стародубхлібкомбінат» — із сіл району. Всі сільпо Стародубщини і навіть магазини Стародуба уклали договори на якісний і дешевий воронківський хліб... «Стародубхлібкомбінат» змушений був шукати ринки збуту в сусідніх районах, збільшувати асортимент випічки. Дійшло навіть до смішного. Біля місцевої пекарні у Воронках «Стародубхлібкомбінат» відкрив свій власний магазин, де продає хліб на 100 рублів дешевше, ніж конкуренти. Цю картину спостерігав восени минулого року. Тоді ще й подумалося: «Нам би у Чернігові така боротьба за клієнта! Адже від такої конкуренції, без сумніву, виграв би тільки споживач».

На щастя, сьогодні вже можна не заздрити мешканцям Брянської області. Сусідська хлібна «лихоманка» перекинулася на Чернігівщину. Обласний центр просто на очах перетворюється на арену конкурентної боротьби хлібовиробників. Більше стало їхньої продукції у продовольчих магазинах. У людних місцях, біля заводських прохідних, на ринках з'явилися хлібні, булочні розвозки. Навіть з Києва везуть.

Фірма «ОТТІ» щодня привозить до Чернігова і реалізує 1,5—2 тонни київських «приватних» батонів «Столичний», «Студентський», «Столовий».

— Торішнього літа ми переконалися, як важко у місті знайти свіжий хліб, — говорить комерційний директор фірми Віталій Вакуленко. — Ось і заповнюємо цю нішу. Наші батони люди беруть охоче — адже їх якість відмінна.

А ще чернігівцям продають хлібобулочні вироби фірми «Дока-хліб», «Ялом», «Овація» та інші. У зв'язку з цим у мехпекарні Чернігівського хлібокомбінату за рік значно зменшились обсяги роботи.

— Торік у травні ми щодня випікали 10—12 тонн хліба, а нині — 5—8, — каже начальник виробництва Олександра Пащенко.

Основні виробники хліба поки що й не дуже занепокоєні появою конкурентів, проте все ж намагаються розширити асортимент випічки.

З'явилися на ринках і їхні розвозки з яскравими вивісками «Гарячий хліб». Що ж, теплий буханець — справді конкурент черствому!

«Фірмачі» в той самий час вивчають ринки збуту хлібобулочних виробів у районах області. Можливо, скоро городянам і не треба буде везти на село, як делікатес, паляниці «Українські»?

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Ціни на основні продукти харчування на ринках України

Базарний день на 9.06. 96р.	Яловичина	Свинина	Яйця (десяток)	Сметана	Сир жирний	Помідори	Огірки
Кіровоград	350-500	500-700	100	380	180	350	250
Ялта	600-650	650-700	130-160	450-500	300-350	220-250	250
Луцьк	360-400	350-400	120-140	200-250	160-180	340-380	150-250
Київ, Лук'янівський ринок	600	700	110	350	350	350	280

На початку тижня

Перемоги, Борисе Миколайовичу!

Ну й гарячі деньки настали в Російській Федерації... Наступної неділі відбудуться вибори президента: хтось чекає їх із насторогою, дехто відверто побоюється, а хто бачить їх, як останній шанс на повернення до червоних прапорів, великих з'їздів та сумнозвісної гегемонії пролетаріату.

Відомо, що наші відносини з найбільшим сусідою не настільки теплі й дружні, як би того хотілося. Відсутність базового політичного договору, проблеми з Чорноморським флотом, постійні суперечки з менш глобальних питань — такий неприємний шлейф має тандем Україна—Росія, що, як буває наголошують під час традиційних обмінів дипломатичними люб'язностями, просувається у напрямку нової Європи, нових економічних реформ та істинної демократії. Ніяк не хоче їхати до Києва нинішній російський президент Борис Єльцин, може, краще, щоб на його місці був хтось інший?

Навряд чи. Тому що у демократа Григорія Явлінського шансів на перемогу, судячи з усього, небагато, а товариш Зюганов або товариш—пан Жириновський, здається, до Києва залюбки в'їхали б, але... на білому коні, як до столиці однієї зі своїх провінцій, тому що Єльцин — реформатор, значною мірою контрольований світовим співтовариством і зважає на його думку. Тому що, сподіваємося, він таки до Києва приїде: от переможе і приїде.

Відомо, що із двох не дуже приємних вибирають ту, яка все ж приємніша. Отож ми кажемо: «Перемоги, Борисе Миколайовичу!». Бо нам же гірше буде...

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

ПОСОЛ ОЧОЛИТЬ ПАРТІЮ

СЬОГОДНІ в Києві відкривається щорічна виставка «Словаччина представляє — 96». З півтора десятка фірм-експонентів засвідчать свій інтерес до співробітництва з українськими партнерами.

На думку Надзвичайного та Повноважного Посла Словаччини в Україні Йозефа Мігаша одним із найперспективніших напрямів нашого співробітництва є туризм. В Словаччині ця галузь бурхливо розвивається і, до речі, майже на сто відсотків приватизована. У нас теж кількість туристичних фірм зростає, і пропозицій щодо відпочинку (і не надто дорогого) на гірських курортах сусідів вже тепер вистачає.

Курортна справа на виставці буде представлена. Так само як і текстильне виробництво, гірнича техніка, опалювальне та зварювальне устаткування та інше. Звичайно, будуть укладені нові угоди і справа розвитку двосторонніх економічних відносин із заповітною метою досягти мільярдного товарообороту між державами (нині він становить 310 млн. доларів) отримає додатковий імпульс.

До речі, закінчується термін повноважень Йозефа Мігаша, знавця України і великого ентузіаста (якщо врахувати кількість перепон, здоланих ним) налагодження гідних наших держав відносин. Ще 1979-го року він закінчив філософський факультет Київського університету, а згодом і аспірантуру, працював радником з політичних питань Посольства Словаччини в Україні, потім послом. Тепер дипломатична кар'єра пана Мігаша переривається: його обрано головою Партії лівих демократів Словаччини, опозиційної, до речі, нинішньому уряду. Отож по поверненні до Братислави Йозеф Мігаш порине в політичну діяльність. Прибуття до Києва його наступника слід очікувати, очевидно, десь у вересні-жовтні.

Днями Йозеф Мігаш побував в Ужгороді, де урочисто започаткував діяльність Почесного консульства Словаччини в Україні. Обов'язки почесного консула виконуватиме українець Івана Шуфрич. Для посла ж тепер залишилися традиційні у випадкові завершення терміну повноважень посла «прощальні» зустрічі з керівництвом держави.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

На знімку: Йозеф Мігаш.

Фото **Юрія ВЕНГЕРЕША.**

Хроніка. Факти. Події

● *Грозний*

Представникові ОБСЄ вказали на двері

Уряд Чечні заявив про небажаність подальшого перебування на території республіки місії ОБСЄ під керівництвом Тіма Гульдиманна. Як наголошено в заяві прем'єр-міністра Миколи Кошмана, «співробітники місії, зокрема її керівник Тім Гульдиманн, виходять за рамки своїх повноважень: піддають ревізії рішення законодавчих органів Чечні, беруть участь у несанкціонованих заходах, котрі провадяться особами, визнаними винними у злочинних діях».

● *Рига*

Від тюрми і президентства не зарікайся

Президент Латвії Гунтіс Улманіс значно випередив за популярністю трьох інших кандидатів на пост глави держави, вибори якого відбуватимуться в сеймі 18 червня. Згідно з проведеним телефонним опитуванням, Г. Улманісу віддали перевагу більш як 23 тисячі тих, хто зателефонував до теле- і радіостудії, редакції газети «Дієна». На другому місці — колишній глава комуністів Альфред Рубікс, який перебуває у в'язниці. Його хотіли б бачити президентом Латвії 4572 особи, котрі зателефонували. За ними йдуть доктор біології Імант Ліепа (1854) і голова Сейму Ілга Крейтусе.

● *Бухарест*

Шикується черга: до НАТО

Пропозиція республіканського кандидата на пост президента США Боба Доула про швидку реалізацію розширення НАТО шляхом прийняття до неї насамперед Угорщини, Польщі та Чехії, викликала критику колишнього прем'єра Румунії і нинішнього голови Демократичної партії Петре Романа. На його думку, виникає картина переведення Румунії у неповну з точки зору безпеки площину. Петре Роман впевнений, що його країна, як і Угорщина, Чехія та Польща, має права і можливості для вступу до НАТО. Задля того, щоб і республіканська партія США оцінила нинішню ситуацію у Румунії, Петре Роман хоче зустрітися з американськими конгресменами для обговорення питання вступу до НАТО.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" та зарубіжних інформагентств.

СКІЛЬКИ КОШТУЄ ТАНКОВИЙ БАТАЛЬЙОН?

КОЛИ на терені мілітаризованого СРСР виникли нові держави, Захід дещо запанікував. Те, що стара радянська армія розвалилася на багато нових суверенних, могло серйозно вплинути на європейську безпеку. Дискусії щодо цього не вичерпано й досі.

Нещодавно в Москві побував спеціальний радник Генерального секретаря НАТО з питань Центральної і Східної Європи Кріс Донеллі. На його думку, коли відбувся поділ Збройних Сил Радянського Союзу, то ні Україна, ні Білорусія не успадкували армійських командних структур, але отримали велику кількість бойової техніки, військових підрозділів. Пан Донеллі вважає: результатом такого механічного поділу армії стало те, що нові незалежні держави, серед них і Україна, «зіткнулися з подвійною проблемою: крім необхідності перебудови збройних сил, вони мусять, на відміну від Росії, створювати відповідну організацію, яка б об'єднала і техніку, і людей у нормальну армію».

А Росія, навпаки, успадкувала від СРСР занадто велику командну й організаційну структуру керівництва ЗС, яка не вписується до сучасної геополітичної ситуації у Європі. «А коли збройні сили не відповідають цілям і завданням суспільства, то це може спричинити нестабільність», — вважає радник.

Для того, щоб уникнути напруження у Європі, НАТО пропонує впровадити демократичний громадський контроль над арміями нових незалежних держав, налагодити стосунки між цивільними і військовими, виробити таку оборонну систему, яка відповідатиме реальним потребам Центральної і Східної Європи у нових умовах.

Деякі держави СНД упевнені, що їм уже вдалося створити ефективні механізми контролю за збройними силами. Проте Кріс Донеллі має сумніви щодо цього: «Подібні заяви безпідставні доти, поки члени парламенту не знають, скільки коштує, скажімо, танковий батальйон, коли це вимірятиметься кількістю ліжок у лікарні чи кількістю класів у школі!».

Тетяна ЇВЖЕНКО, УНІАР (спеціально для «Голосу України»).

Граждане Российской Федерации могут принять участие в выборах Президента РФ на территории Украины:

В Киеве (Кутузова,8)
Одессе (Канатная, 83)
Львове (Патона, 7-А)
Симферополе (Киевская, 115)
Харькове (пл. Советстской Украины, Дворец труда)
А также в Севастополе, Ялте, Феодосии и Николаеве при воинских частях Черноморского флота.

Выборы состоятся: 16 июня с 8 до 22 часов.

Про кого говорять

ОТ ТОБІ Й «СВІЙ»

У САНКТ-ПЕТЕРБУРЗІ відбулися вибори на пост губернатора. Відомий політик, один із «батьків» новітньої російської демократії Анатолій Собчак програв маловідомому Володимиру Яковлєву — людині зі своєї ж команди, першому заступникові. От тобі й «свій»...

Уже після підрахунку голосів Собчак визнав, що недооцінив суперника. А боротьба була гострою: за Яковлєва проголосували 47,5 відсотка тих, хто прийшов на виборчі дільниці, за Собчака — 45,8 відсотка. Втім, прийшли до урн лише 44,2 відсотка від усієї кількості петербуржців. Очевидно, міркування були такими: навіщо міняти шило на мило?

Сам новий губернатор заявив, що він твердий прихильник демократії і прихід до влади «демократів-практиків» (так він себе називає) — закономірна річ. До такого типу демократів, між іншим, Яковлєв відносить і Бориса Єльцина. Деякі практичні кроки останнього, громадськість щоправда, сприймає неоднозначно, але, втім, більшість переконані, що комуніст-практик — це набагато гірше...

Експрес-інтерв'ю

НЕ ЗАТВЕРДИЛИ...

В ОДЕСІ відбулося чергове засідання спільної україно-молдовської комісії з делімітації державного кордону між Україною і Молдовою. Про його результати кореспондентові «ГУ» розповів начальник служби зовнішніх зв'язків Держкомкордону України Леонід Осаволюк, який у спільній комісії є заступником голови української делегації:

— Треба зазначити, що до засідання комісії два дні працювали робочі групи і ми узгодили лінію кордону на 90 відсотків. Тобто з 1192 км неузгодженими залишилося тільки 250. Керівники робочих груп (я очолюю українську групу) все це завізували і винесли на затвердження голів комісій — заступника міністра закордонних справ України Костянтина Грищенка та першого заступника міністра закордонних справ Молдови Даніле Ауреліану. Але, на жаль, молдовська сторона уникнула підписання документів у повному обсязі, і, врешті, з 270 карт підписано лише 34. Отже, поки що затверджено 200 км кордону.

Втім, сторони домовилися закінчити роботу на наступному засіданні, яке відбудеться в Кишиневі у вересні. Тоді ж розпочнемо розв'язання кількох найскладніших питань: визначення початкової південної точки кордону, лінії проходження кордону в селищі Бессарабка тощо.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

7 стор. **Чи знає Нацбанк справжню вартість наших грошей? – у статті народного депутата Анатолія Косолапова «Жорсткий монетаризм потребує корекції»**

8 стор. **«СНД як триступенева ракета ... без пального» – роздуми народного депутата Володимира Ткаченка**

9 стор. **Відкрите депутатське звернення Григорія Омельченка до вищих посадових осіб держави – автор вважає аморальним приховування від народу відомостей про доходи. Без цього боротьба з «п'ятою владою» неможлива, підкреслює він**

Думки з приводу

Конституція: проект потребує вдосконалення

УХВАЛЕННЯ проекту Конституції України в першому читанні у Верховній Раді — головна подія минулого тижня. Вона розвіяла сумніви щодо здатності парламенту мобілізуватися і у вирішальний момент сказати своє слово. Під час обговорення проектів постанов лунала думка: 4 червня документ будь-що буде ухвалено. На чому грунтувалося це рішення?

Василь КОСТИЦЬКИЙ, група «Реформи»:
— На тому, що проект Конституції, поданий Тимчасовою спеціальною комісією, документ компромісу. Бо в процесі доопрацювання вдалося врахувати пропозиції та зауваження багатьох представників різних політичних сил, вони відчули свою причетність до творення Конституції, піднялися духом і, звичайно, голосували за ухвалення проекту у першому читанні. А крім того було проведено велику організаційну роботу: заборонили відрядження депутатів, закликали узяти участь у роботі сесії й тих народних обранців, котрі працюють ще й на інших посадах, а тому рідко бувають у сесійному залі. Добре, що вони з'явилися. І навіть обурювалися, чому, мовляв, колеги дозволяють собі під час обговорення виходити із залу...

А те, що в парламенті не були проголосовані доповнення до проекту постанови, поданого Тимчасовою спеціальною комісією, мені здається, можна віднести до психологічного моменту. Тому, мабуть, не було проголосовано і пропозицію Владислава Носова, хоча в ній і є раціональне зерно. Але нехай пан Носов не ображається: Регламент — дуже складний і цікавий документ. Він складний у застосуванні навіть для тих, хто працював над його створенням. А суто психологічно багато депутатів побоювалися, що, можливо, Владислав Васильович через якесь доповнення може завести в глухий кут ухвалення постанови.

— І тому вона виявилася як «свята корова» недоторканна?

— Можливо, але ця «свята корова» цілком прийнятна для подальшої праці над проектом. Уже відбулося кілька засідань Тимчасової комісії, я щойно звідти. Йде постатейна робота, вносять пропозиції, голосують. Тобто те, що хотів Носов, тепер відбувається. І я переконаний: проект буде вдосконалено завдяки врахуванню розумних пропозицій. Але є святі постулати, які для комісії зрозумілі, — з приводу мови, символіки, поділу влади, незалежності судової влади. В цьому плані проект навряд чи може зазнати змін. А щодо правок, спрямованих на поліпшення тексту з точки зору юридичної техніки, то їх буде багато.

Віктор ПОНЕДІЛКО, фракція комуністів:
— Початки політичної кризи було подолано, але оптимізму, на жаль, це не додає з огляду на подальшу долю самого проекту Конституції і суспільства, яке житиме за нормами цієї Конституції. Якщо буде збережено логіку подій, що відбулися, то жодна поправка не пройде. Порівнюю проект Конституції травня 1993 року, остаточний варіант який нікуди не було винесено: ні на референдум, ні на ухвалення в парламент, і нинішній проект, проголосований у першому читанні. Взяти хоча б статті, які стосуються свободи слова, свободи журналіста. Передусім у проекті 93-го року був розділ про свободу інформації, свободу слова, а нині одна-єдина стаття, яка дає право на свободу думки і свободу слова, — це перший рядок, а другий — перелічує обмеження. Вони надто широкі.

Тож постає питання: у який спосіб засоби масової інформації хоча б приблизно виконуватимуть оту функцію четвертої влади? Мене дивує те, що перший пункт статті дає право на свободу думки і свободу слова, втім, ще треба розібратися, що таке свобода думки, і де, як її можна обмежити, тільки, мабуть, у психушці, а другий пункт уже звичайним законом забороняє. Отже, журналіст може потрапити у пастку норми, яка йде другою. Звичайний суд до вас матиме претензії. А Конституційний — до вашого позивача, бо за Конституцією ви маєте право на свободу слова, а за звичайним законом — зась! Цей проект Конституції зітканий із суперечностей. Сам документ у цілому не зібраний, не має стрункості і тому нестабільний. То чи зможе він забезпечити стабільність у суспільстві?

Записала Світлана ПИСАРЕНКО.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: П'ЯТА СЕСІЯ, ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

291 народний депутат зареєструвався 4 червня і Голова Верховної Ради України Олександр Мороз відкрив ранкове пленарне засідання. Верховна Рада приступила до розгляду передбаченого питання — про проект Конституції України. У підсумку обміну думками і, по суті, з процедурних питань було прийнято внесену Тимчасовою спеціальною комісією по доопрацюванню проекту Конституції України постанову про процедуру розгляду проекту Конституції.

З обговорюваного питання виступили представники від усіх фракцій і груп, які не тільки давали законопроекту загальні оцінки відповідно до позицій фракцій, але й вносили конкретні пропозиції, зміни і доповнення до конкретних статей.

Верховна Рада в цілому прийняла Постанову про проект Конституції України, в якому, зокрема, є такий пункт: «Проект Конституції України, доопрацьований Тимчасовою спеціальною комісією по доопрацюванню проекту Конституції, прийняти у першому читанні». Комісії доручено доопрацювати проект відповідно до підсумків обговорення і внести його на друге читання 19 червня 1996 р.

* * *

5 червня зранку Верховна Рада згідно з вимогами Регламенту розглянула внесену напередодні групою народних деутатів пропозицію щодо включення до порядку денного сесії питання про відкликання Олександра Мороза з посади Голови Верховної Ради України. Після всебічного обговорення відбулося голосування, яким цю пропозицію було відхилено.

Потім з деякими змінами і доповненнями народні депутати затвердили перелік питань для розгляду на п'ятій сесії Верховної Ради України у червні 1996 року.

Цього ж дня у другому читанні було прийнято Закон України про звернення громадян і постанову про його введення в дію, а в першому — законопропекти про приведення законодавчих актів України у відповідність із Законом «Про оплату праці» та про внесення змін і доповнень до Закону «Про підприємництво» (статті 4,8,11).

У першому читанні прийнято також і проект Закону України про внесення змін та доповнень до Закону «Про статус народного депутата». До другого читання законопроект має бути підготовлений через тиждень.

Верховна Рада прийняла постанову про встановлення стипендій Верховної Ради України студентам державних вищих навчальних закладів.

* * *

Після оголошення запитів, пленарне засідання 6 червня розпочалося з розгляду зауважень Президента України до Закону «Про застосування електронних контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування і послуг» та проекту Закону про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо порядку проведення розрахунків із споживачами. У підсумку дискусії прийнято закон, яким внесено зміни до закону про застосування електронних контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами та постанову про порядок його введення в дію.

А на зауваження Президента до Закону «Про внесення змін і доповнень до Закону «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», прийнято постанову про введення цього закону в дію з констатацією, що стаття 61 закону залишилася в редакції Президента України.

Сесія внесла доповнення до Закону «Про вибори народних депутатів України», зокрема норму: «громадяни, які мають судимість за скоєння умисних злочинів, що не погашена і не знята в установленому порядку, не можуть балотуватися або бути обраними народними депутатами України». Визначено порядок реалізації цієї норми.

Народні депутати направили на доопрацювання проект Закону про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України (щодо реєстрації підприємств з іноземними інвестиціями та представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності). На доопрацювання відправлено також і розглянутий проект Постанови Верховної Ради України про позбавлення народних депутатів України Зарудного А. А. та Танюка Л. С. права брати участь у п'яти пленарних засіданнях.

У першому читанні прийнято Закон про внесення змін і доповнень до Закону «Про банкрутство». Наприкінці вечірнього засідання народні депутати виступили з питання «Різне».

* * *

7 червня Верховна Рада продовжила розпочате напередодні друге читання проекту Закону про захист від недобросовісної конкуренції і постатейно прийняла закон в цілому. Народні депутати прийняли також постанову, якою звільнили від обкладання податком на додану вартість обороти з реалізації малогабаритних тракторів вітчизняного виробництва та двигунів до них.

У ході принципового і широкого обговорення було прийнято постанову Верховної Ради про використання кредиту експортно-імпортного банку Японії, якою передбачено механізм і порядок реалізації кредиту в сумі 50 млн. американських доларів на зміцнення ряду важливих ділянок народного господарства України. Внесено зміни і доповнення до Кримінального кодексу і Кодексу про адміністративні правопорушення (у зв'язку з прийняттям Закону України «Про зв'язок»). Нова редакція статей має на меті підвищити кримінальну відповідальність за псування і крадіжки відомчого майна, підслуховування телефонних розмов, втрату листів, пошкодження кабелю і т. д.

У вівторок, 11 червня, відбудеться день уряду.

Прес-служба Верховної Ради

Офіційно

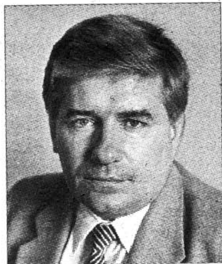
7 червня Президент України підписав укази про увільнення В. Жолобова з посади голови Херсонської облдержадміністрації у зв'язку з переходом на іншу роботу й призначення виконуючим обов'язки голови Херсонської облдержадміністрації Ю. Карасика.

* * *

Підписано також розпорядження про звільнення Е. Чолака з посади заступника голови Луганської облдержадміністрації за порушення вимог, передбачених Законом України «Про державну службу».

Гордіїв вузол і лезо бритви

Судячи з неспроможності виконавчої та законодавчої влади віднайти реальні розв'язки передусім кризи неплатежів, від якої розходяться якнайглибші метастази всіх кризових процесів в економіці, постає закономірне питання про компетенцію осіб, що ухвалюють рішення.

Та, певно, компетенція та професіоналізм тут цілковито ні до чого. Позаяк відповідь знаходимо в рамках накинутої нам іззовні системи координат. А застосування жорсткої монетарної системи координат стосовно наших конкретних специфічних умов з украй деформованою структурою суспільного виробництва, м'яко кажучи, помилкове. А раз так — правильне рішення в ній віднайти просто неможливо, бо його там немає. Тому або потрібно змінити сферу пошуку і, набравшись мужності, розірвати замкнене коло і тим самим увійти в новий економічний простір, або ж чесно визнати, що з наперед заданими монетарними параметрами завдання розв'язку не має. А погіршувати становище через намагання і надалі дурити самих себе, позбавлене всякого здорового глузду.

Гордіїв вузол має бути розрубаний. І розрубаний негайно. Та для цього потрібне не так економічне, як політичне рішення вищого керівництва країни. Потрібна політична воля і мужність визнати першопочаткову помилковість у жорстких монетарних дороговказах грошово-кредитної політики країни.

Зрештою, напевне, потрібно співвідносити мету із засобами реалізації поставлених завдань. Бо іноді може постати ситуація, коли непродумана тактика і цілковито непридатний інструментарій можуть цілком здискредитувати навіть позбавлену розумної альтернативи єдино вірну стратегічну мету.

Сьогодні потрібна жорстка фінансово-кредитна та бюджетна політика, вістря якої буде спрямовано на максимально ефективне використання фінансових ресурсів держави передусім на пріоритетних напрямах, а не політика жорсткого монетаризму, що ставить собі за мету максимальне стиснення грошової маси в країні без урахування будь-яких об'єктивних реалій, що, зрештою, практично зовсім виключає досягнення реальної фінансової стабілізації і робить подальший спад виробництва неминучим.

Витоки всіх наших лих, їхня першопричина полягають в успадкованій нами від командно-адміністративної економіки вкрай деформованій структурі суспільного виробництва з явним перекосом у бік важкої індустрії, військово-промислового комплексу, вугільної промисловості, що на ладан дихає. Та щоб усунути ці першопричини кризових явищ, слід здійснити якнайглибші структурні перетворення в економіці. А для цього необхідні велетенські кошти.

Здається, будувати всю [illegible] політику, [illegible] економічного реформування, структурних перетворень з орієнтуванням лише на західні інвестиції та кредити, напевне, також не зовсім правильно. Народна мудрість каже, що на бога складайся, а роботи не цурайся. Тому слід максимально використовувати передусім глибинні внутрішні резерви в країні. А реалізувати їх можна буде принаймні за двох умов: за розумного поєднання монетарних і немонетарних підходів в економіці та різкого послаблення податкового пресу, передусім у сфері виробництва. Зараз склалося парадоксальне становище в галузі оподаткування, коли половина економіки працює «на світлі» і якось намагається платити непомірні податки, а друга половина — це тіньовий бізнес, що всіляко ухиляється від їх сплати. І держава, ніби наперед розписавшись у своїй безпорадності, змирившись із тим, що вона не в змозі примусити тіньову економіку платити податки, нічого кращого не придумує, як з метою латання чергових бюджетних дірок максимально збільшувати податковий тиск на тих, хто ще платить. За принципом: хто везе, того і поганяють.

Тому серед найголовніших завдань сьогодні — зробити податкову систему гранично зрозумілою. Вона має стимулювати виробництво, а не руйнувати його. Податки в легальній економіці мають істотно скоротитися за рахунок максимальної легалізації тіньового бізнесу і залучення його до сфери оподаткування. У цій ситуації рука держави має бути дуже твердою. Безкарності припускати не можна. Спроби ухилитися від оподаткування слід вважати найстрашнішим економічним злочином у державі і дуже жорстко припиняти і кримінально карати. Як це роблять в усіх розвинутих цивілізованих країнах.

Ініційований Кабінетом міністрів Закон про патентування деяких видів підприємницької діяльності, що викликав великий громадський резонанс і строк набуття чинності якого парламентом перенесено на місяць до першого липня поточного року, можна розцінювати як перший, нехай досить недолугий, крок уряду в потрібному напрямі, як першу спробу частково перерозподілити непосильний тягар податків з виробничої сфери на тіньовий бізнес. Є, звичайно, багато питань щодо цього закону. Можливо, треба буде частково знизити ставки за патент, докладніше їх диференціювати з прив'язкою до конкретної місцевості тощо. Та цей крок було зроблено у правильному напрямку. Хотілося б, аби подальші кроки Кабінету міністрів закріпили цю тенденцію в податковій політиці.

Сьогоднішні першочергові кроки з виходу із кризи та подальшого реформування економіки можна порівняти з рухом по лезу бритви. З одного боку — надмірний відхід від жорсткої монетарної політики може черговий раз зіштовхнути країну в штопор гіперінфляції з усіма катастрофічними наслідками. З іншого — не послабивши соціальну напругу в суспільстві, спричинену багатомісячними затримками заробітної плати, пенсії, стипендій та інших соціальних виплат, ми можемо скинути країну в прірву гострих соціальних конфліктів. Де переможців не буде. А під сумнів буде поставлено священне — саме існування української державності.

Як найголовніший, якщо не єдиний, страхувальний пасок, що дає змогу за граничного балансування пройти над бездонною прірвою економічної катастрофи і не впасти до неї, може бути максимальне, я сказав би, якнайжорсткіше зміцнення дисципліни та порядку, різке підвищення ступеня персональної відповідальності кожного керівного працівника за свою конкретну ділянку роботи в усіх владних управлінських та правоохоронних структурах держави згори до низу, від вищих органів влади і до регіонального та місцевого рівня.

Слід розуміти головне, що ціна нашої розхитаності та безвідповідальності — це крах усіх демократичних перетворень у країні. Думається, що за сьогоднішньої ситуації урядові слід, образно кажучи, з автопілота переходити на режим ручного керування країною. І які б бовтання та хитання, спричинені невдоволенням окремих політичних сил, не були в суспільстві, — штурвал управління слід тримати в руках дуже твердо, усвідомлюючи, що через безлад і цілковиту втрату державою керованості можна увійти лише в розпад. А успіх виходу з глобальної системної кризи залежить передусім від ступеня організованості, порядку і дисципліни в країні.

Я далекий від думки, що з ухваленням Конституції в Україні відразу в кращий бік радикально зміниться становище в країні: знизяться ціни, збільшиться зарплата , пенсія. І той, хто хоче пов'язати ці зміни з прийняттям Конституції, м'яко кажучи, просто намагається ввести всіх в оману.

Я глибоко переконаний в іншому. Якщо все ж нам вдасться прийняти цілком узгоджений варіант Конституції, який найбільше відповідатиме надіям більшості населення України, окремими політичними партіями і рухами, виконавчою і законодавчою владами, то його прийняття, з одного боку, дозволить внести окремі елементи політичної стабільності у суспільстві, з другого — закласти тверду правову базу (і це, мабуть, найголовніше) діям усіх владних структур у державі, й, нарешті, створити реальні передумови перелому ситуації на краще в найближчій перспективі.

Виникає цілий ряд питань. Невже у державі розв'язано всі численні соціальні й економічні проблеми і більше нема чого робити, як займатися безплідною полемікою і дискусіями з приводу Конституції? Адже живуть інші країни, і непогано живуть, дай Бог нам так жити, без Конституції. Кому там, зверху, влади бракує? Невже всі ці наболілі питання не можна полюбовно узгодити у вищих коридорах влади без прийняття Конституції? А до неї повернутися лише тоді, коли в цілому буде розв'язано численні соціально-економічні проблеми у державі, коли у суспільстві складуться і вимальовуться конкретні політичні реалії й ясно проглядатимуть певні тенденції розвитку на перспективу. І тоді можна було б без ворожіння на кавовій гущі конституційно закріпити те, що у суспільстві усталилося і динамічно розвивається в тих чи тих напрямах.

Гіпотетично такий сценарій був би можливий у разі досягнення консенсусу між усіма численними політичними партіями і рухами у країні. Але реально, як сьогодні, так і в найближчій перспективі, як не сумно, такої злагоди досягти практично неможливо.

У червні минає рік з моменту підписання Конституційної угоди між виконавчою владою в особі Президента України і законодавчою — Верховної Ради. У країні зразу ж можуть розпочатися політичні спекуляції. Одні політичні сили, насамперед лівої орієнтації, казатимуть про те, що термін Конституційної угоди вичерпано, і виступати за реанімацію старої, багато разів доповнюваної і змінюваної Конституції. Інші вже зараз намагаються довести, що термін Конституційної угоди автоматично пролонгують до моменту прийняття нової Конституції.

Та ніхто нікого у своїй правоті не переконає. Як ніхто нікому нічого і не доведе. Третейського судді у ролі Конституційного суду в нас немає. Закономірне питання: якому богові молитися тоді регіональній і місцевій владі, якщо угорі остаточно не розібралися. Усе це врешті-решт може втягнути країну у правовий хаос і свавілля. Відтак Конституцію приймати потрібно, бо лише вона зможе закласти єдину міцну законодавчу базу функціонування всіх владних структур у державі, чітко розмежувати їх компетенцію і міру відповідальності за рішення, що приймають.

Та успіх конституційного процесу в країні бачиться лише на шляху досягнення політичного компромісу в суспільстві між окремими політичними партіями і рухами. Спроба накинути якоюсь однією політичною силою або однією гілкою влади свій варіант Конституції врешті-решт веде до провалу конституційного процесу в цілому.

Дуже хочеться, щоб усе ж узяв гору розум і реалізм. Щоб парламентарії змогли підійти до Конституції із позицій вищих державних інтересів і, проявивши найбільшу готовність до взаємних політичних компромісів, змогли би, переступивши через свої партійні принципи і політичні амбіції, прийняти Конституцію країни на сесії Верховної Ради.

В іншому разі, що, з одного боку, дуже небажано, а з другого — дуже небезпечно, долю Конституції вирішуватимуть на загальнонародному референдумі. Чому не дуже бажаним є референдум? Та тому, що це «задоволення» коштуватиме десятки трильйонів карбованців. Чому небезпечний референдум? Та тому, що немає жодної гарантії, що всі регіони проголосують за Конституцію. Гіпотетично можна змоделювати таку ситуацію, коли в цілому за Конституцію проголосувало б більше п'ятдесяти відсотків населення, але, водночас, ряд областей проголосували б проти. Тоді виникає закономірне питання про ступінь легітимності прийнятої Конституції для тих областей, які висловилися б на референдумі проти. І ситуація може бути ще більше ускладнена, якщо всі ці області, приміром, будуть розташовані у східних регіонах України. А це вже здатне викликати розкол у державі.

Але є ще один бік медалі. Парламент зараз пройшов пів- шляху конституційного процесу. На жаль, його міцний інтелектуальний і творчий потенціал іноді розтрачують на безплідні багатоденні дискусії, політичні баталії і протистояння. Водночас десятки найважливіших законопроектів з економічної і соціальної проблематики відкладено в бік.

Отож і тут розум і здоровий глузд диктують як найшвидше поставити крапку в конституційному процесі — бажано у Верховній Раді, аби прискорити роботу над пакетами законодавчих актів, від своєчасності прийняття яких багато в чому залежатиме швидкість і успіх реформування економіки, її вихід із кризи.

Гадаю також, що, коли слова про корекцію тактики реформування у рамках незмінності стратегічного курсу, висловлені новим Прем'єр-міністром України П. Лазаренком і підтримані Президентом Л. Кучмою, не зависнуть у повітрі і не залишаться лише на папері, а слугуватимуть керівництвом до дії, то в поєднанні з твердим бажанням і намаганням навести порядок у країні вони можуть бути міцним консолідуючим імпульсом у злагодженій та ритмічній роботі двох гілок влади — законодавчої і виконавчої в напрямку економічного оздоровлення країни.

Сьогодні не можна обмежитися загальними політичними установками і закликами. Потрібне системне керування економічним розвитком на базі науково обгрунтованих концепцій реформ, конкретних програм економічних дій як на найближчі роки, так і на тривалу перспективу. Потрібний комплексний підхід до управлінської політики, орієнтованої на людину як найвищу цінність. Від професіоналізму, ініціативності, творчого підходу керівників і організаторів виробництва на всіх рівнях, врешті-решт, залежить економічний успіх на підприємствах, у галузях народногосподарського комплексу і в економіці в цілому.

Михайло ЧЕЧЕТОВ,
народний депутат України, заступник голови Комісії з економічної політики й управління народним господарством Верховної Ради України.

Анатолій КОСОЛАПОВ, народний депутат України, голова підкомісії з питань грошово-кредитної політики Комісії Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності

Жорсткий монетаризм потребує корекції

Від фінансової стабілізації до стабілізації виробничої

I

В основних напрямах грошово-кредитної політики Національного банку України на 1996 рік зазначено, що грошово-кредитна політика є складовою частиною економічної політики України і орієнтована на забезпечення реалізації її головних цілей і завдань.

Головна стратегічна мета грошово-кредитної політики на 1996 рік полягає у створенні умов фінансової стабілізації та зміцнення національної грошової одиниці, підтримці макроекономічної стабілізації через зниження інфляції до рівня, який би не перевищував 2,4% в середньому на місяць.

У зв'язку з тим, що грошово-кредитна політика НБУ базується на макроекономічних показниках, які зазначені в програмі уряду, виправдані і дії Національного банку щодо рівня інфляції. Проте слід зауважити, що залишається нерозв'язаною розбіжність між рівнем інфляції, закладеним до бюджету (60% на рік) і основних напрямків роботи НБУ.

Зауважимо, що плани НБУ в попередні роки, як правило, не виконувались. Так, маючи астрономічний показник 501% в 1994 році, НБУ отримав сильно звужені орієнтири на 1995 рік, тобто рівень інфляції повинен був знизитися до 181% (це завдання було підписане в лютому 1995 р. В.А.Масолом, на той час Прем'єр-міністром).

В серпні 1995 р. у руслі корекції економічного курсу урядом Є.К. Марчука цей показник було збільшено до рівня 234%. Це і стало остаточним завданням для орієнтації НБУ.

Але осінь минулого року принесла велигу соціальну напругу.Це, а також те, що зовнішні джерела на покриття дефіциту бюджету були обмежені, призвело до того, що НБУ збільшив грошову базу з 2,05 до 2,17, що в свою чергу збільшило рівень інфляції до 282%. Ці дії можна характеризувати як невелику послугу, надану урядові Національним банком України.

Тому нарікати на низький професіоналізм дій НБУ немає підстав.

Але, на превеликий жаль, впровадження цих фінансових аксіом виправдане при високому рівні економіки, стабільному вітчизняному виробництві.

Те, що ми маємо у вітчизняній економіці, особливо в товарному виробництві, сьогодні потребує деякого переосмислення в грошово-кредитній, податковій і фінансовій політиці України.

Загальновизнаною аксіомою вважається, що за нормального функціонування народного господарства всі фінансові показники змінюються пропорційно до зростання цін. При нормальному функціонуванні грошового обігу ціни повинні збільшитися у тій пропорції, в якій зростає база грошової системи.

Нині можна констатувати, що ця умова цілком і повністю використовується лише для комерційних банків, власні фонди яких зростають навіть вищими темпами, ніж ціни. Проте для підприємств це правило явно ігнорується. З 1990 по 1994 р. обсяг оборотних коштів підприємств зріс з 138,9 млрд. крб. до 1763,1 трлн. крб., тобто у 12,7 тис. разів, тоді як грошові кошти в цій сумі збільшилися лише з 21,8 млрд. крб. до 115,5 трлн. крб., тобто в 5,3 тис. разів. Таким чином, питома вага грошових коштів у загальній сумі оборотних коштів зменшилася з 15,7 до 6,6%.

Нестача власного грошового капіталу підприємств (за існуючої термінології оборотних грошових коштів) могла б бути поповнена за рахунок позичкового капіталу банків. Проте підприємства були позбавлені такої можливості у зв'язку з дорожнечею позичкових грошей. Так, Національний банк України підняв облікові ставки в 1992 р. до 80%, в 1993 — до 240, в 1994 — до 152 і до кінця 1995-го — 110%. До травня 1996 року облікова ставка впала до 75%, проте для виробництва і цей «наднизький» рівень неприйнятний, система лихварських відсотків по суті й вивела з рівноваги всю сферу грошового обігу не тільки тим, що значно звузила обсяг використання грошових кредитів, а й тим, що нестача грошей в обігу сприяла виникненню бартерного обміну і натуральної оплати праці, а також інтервенції іноземних валют в економічну зону України.

Таким чином з'ясовується, що дисбаланс економічних інтересів виявляється в різноспрямованому русі виробничого, торговельного і фінансового капіталів. Отже, щоб виявити дійсні причини кризи платежів, необхідно проаналізувати ті зміни, які відбулися всередині сфери грошового обігу.

У колишньому СРСР функціонувало два види грошового обігу. Безготівковий обслуговував сферу виробництва, а готівковий — сферу споживання. При цьому в безготівковому обігу фігурували лічильні гроші, а в готівковому — реальні. У кількісному відношенні, як відомо, основна частина прибутку припадала на сферу виробництва і вельми мала її частка формувалася у сфері фінансових установ. Висока норма прибутку в сфері торгівлі не показова, оскільки основна її частина у вигляді податку з обороту вилучалася до державного бюджету. Грошовий обіг функціонував практично безперебійно, забезпечуючи вчасну виплату заробітної плати робітникам і службовцям і погашення взаємної заборгованості підприємств.

Таким чином, можна вважати, що в цілому ця модель грошового обігу забезпечувала інтереси виробництва і населення, які регулювалися державою відповідним чином, тобто шляхом автоматичної оплати продукції і автоматичної видачі заробітної платні при адміністративній контролізації. Це, між іншим, визнають і західні спеціалісти, які підкреслюють, що за такої системи регулювання суспільного виробництва дефіцит державного бюджету — явище виняткове, а тому було цілком достатньо незначної емісії грошових коштів для монетарного покриття дефіциту.

Поряд з певними перевагами ця система мала й суттєві недоліки, пов'язані передусім із тим, що гроші, з одного боку, були обмеженим засобом платежу у безготівковому грошовому обігу, а грошові потоки, особливо ті, що стосувалися інвестицій (розвиток, відтворення виробництва), централізовано спрямовувалися державою, що було однією з причин низької ефективності економіки, у тому числі капітальних вкладень.

Метою реформ було підвищення ефективності народного господарства, проте залишився непоміченим той факт, що економічна, а потім і ринкова реформи привели у рух такі сили, які зовсім не враховувалися економічною наукою ні з теоретичної, ні з методологічної точок зору і, мало того, не враховуються і досі, хоча суперечності між виробничим, торговельним і

фінансовим секторами досягли свого апогею.

Крім того, принциповою особливістю безготівкового грошового обігу при соціалізмі було те, що він обслуговував товарообмін, організований державою. Саме цим пояснюється постійне прагнення підприємницьких структур обмінювати безготівкові гроші на готівкові і мати можливість виконувати тіньові (непідзвітні) операції. З іншого боку, ця особливість безготівкового грошового обігу обумовлювала затратний характер радянської економіки, оскільки, незважаючи на різноманітні обмеження, невиробничі і наднормативні витрати гарантовано оплачувалися за певною вартістю. І не лише через потурання марнотратству з боку бюрократичного апарату, а перш за все тому, що будь-які збої в механізмі взаємозаліку і взаєморозрахунків могли призвести і призводили до призупинення виробництва, що за старими мірками було просто неприпустимо.

Чому ж перехід на нову, ринкову, модель грошового обігу, запропоновану, а потім нав'язану Міжнародним валютним фондом, виявився воістину фатальним для економіки України за своїми руйнівними наслідками?

Бо недоліки існуючої системи грошового обігу не тільки не усунуто, але й ще більше поглиблено.

Політика Національного банку з підтримки позитивних процентних ставок за кредити звелася до того, що за будь-якого зростання інфляції гроші повинні зберігати свою вартість, тобто ставки номінально збільшуються пропорційно до зростання цін і навіть з деяким випередженням. Проте, запроваджена ізольовано, у відриві від широкого комплексу заходів економічної політики, вона призвела до того, що у сфері виробництва і особистого споживання населення вартість виробленої продукції і заробітна плата знецінилися і утворюється ринок дешевої сировини і дешевої робочої сили. Ось де криється основна причина, з якої Україна, що по праву займала друге місце в колишньому СРСР за рівнем виробництва і добробутом населення, у поточний період опинилася у замикаючій шерензі слабкорозвинутих країн. Прикриваючись благочестивими закликами і нав'язуючи іноземну «допомогу» країнам, що стали на шлях реформування національної економіки, МВФ ніколи не розшифровував дійсний зміст своїх ідей, а проте настійливо добивався їх практичної реалізації, використовуючи для цього методи, апробовані і відпрацьовані спеціалістами МВФ у латиноамериканських, африканських та інших слабкорозвинутих державах, що фактично призвело до руйнування національної держави.

Обмеження зростання грошової маси на рахунках підприємств і звуження обсягу банківського кредитування стали тим початковим імпульсом, який породив кризу платежів, викликав бартерний обмін і натуральну форму оплати праці, сприяв інтервенції іноземних валют в економічну зону України, де на 01.01.96 р. із загальної суми грошових коштів, мобілізованих безпосередньо в банках, національна валюта становить суму 575,9, а іноземна — 202,2 трлн. крб. (співвідношення 2,8 : 1), тобто доларизація країни стала не тільки цілком узаконеною, але й фактом, що відбувся.

Реорганізація системи грошового обігу призвела до створення штучних умов, сприятливих виключно для торговельної (комерційної) діяльності. Це у свою чергу заохотило комерційні банки переключитися на активне кредитування саме таких наддоходних операцій з перепродажу товарів, зменшити кредитування виробництва. В результаті, виникнувши в 1990 р. з нічого, до кінця 1994 р. комерційні банки зосередили в своїх руках третину безготівкових грошових коштів і взяли під контроль 75% кредитного ринку. Природним результатом цієї акції стало зростання недовіри населення до сформованої банківської системи. Якщо у колишньому СРСР на кінець 1990 р. при 104,7 млрд. карбованців готівкових грошей на руках населення вклади людей в ощадних касах дорівнювали 337,8 млрд. карбованців (співвідношення 1 : 3,2), то на I квартал 1996 року готівковим грошам на руках населення України 300 трлн. крб. відповідають вклади населення в комерційних банках всього на суму 50 трлн. крб. (співвідношення 1 : 0,17).

II

Наступна аномалія утворилася в сфері приватизації державного майна, де за безцінь скуповується державна власність. Аномальними є емісійні кредити уряду без будь-якої надії на погашення внутрішнього державного боргу, який на 96,7% складається із заборгованості державного бюджету НБУ. У принципі списання цієї заборгованості не становило б особливих труднощів, якби НБУ звітував не за реалізовану (касову) вартість наданих банківських послуг, а за їхню нараховану вартість. Тоді Мінфін зарахував би на прибуток НБУ 773,9 трлн. крб. державного внутрішнього боргу і тут же поповнив би на цю суму державний бюджет за статтею 18 як надходження відрахувань від перевищення поточних прибутків над витратами Національного банку. Тому зовсім не випадково останнім часом НБУ починає розпродаж кредитних ресурсів комерційним банкам, які будуть позичати уряду і Президентові України гроші, але вже без того, щоб їх можна було зарахувати у прибуток бюджету. І, нарешті, ще одна аномалія сформувалася в сфері інвалютної «допомоги» Україні з боку закордонних держав, яка через НБУ повертається назад кредиторам, але збільшена на проценти. Причому таким чином, що в 1996 році для сплати 1,22 млрд. доларів процентів необхідна чергова ін'єкція «допомоги» на суму 0,76 млрд. доларів, після чого зовнішній борг України зростає з 8,9 до 10,3 млрд. доларів США.

Отже, дійсний вихід з кризового глухого кута лежить тільки в площині балансу економічних інтересів держави і власників трьох форм капіталу: виробничого, торговельного і фінансового.

Така рівновага економічних інтересів цілком досяжна, якщо дотримуватися головного і єдиного принципу грошового обігу — гроші повинні повертатися тому, хто надає їх в оборот. У поточний період цей принцип грубо порушено. Раніше державна система керування спрямовувала гроші в сферу виробництва і отримувала їх назад, забезпечуючи фінансування і державних, і соціальних потреб суспільства. Зараз гроші спливають безповоротно в комерційні структури, залишаючи за державою роль прохача грошей у Національного банку, який торгує кредитними ресурсами так, що уряд перевантажено небувалими процентами за зовнішнім і внутрішнім боргами. Звідси випливає, що вже не уряд, а Національний банк України повинен відповідати за нормальне функціонування новоутвореної системи грошового обігу, щоб у ній не виникали затори і тромби, тобто за практичне розв'язання проблеми неплатежів між підприємствами і організаціями України.

У цьому зв'язку звернімо увагу на такий характерний штрих. В 1996 р. НБУ планує поповнити доходну частину бюджету на 6 трлн. крб. у вигляді надходжень від перевищення поточних доходів над витратами, а вилучає з бюджету за витратною частиною 297,9 трлн. крб. на обслуговування внутрішнього і зовнішнього боргу. Різниця між цими показниками у 291,9 трлн. крб. значно перевищує ті 28,2 трлн. крб., які трасти вилучили з кишень населення України, і є показником низької ефективності грошової системи, що організована під керівництвом і при безпосередній участі Національного банку країни. При іншій постановці питання, тобто персональній відповідальності НБУ за ефективне функціонування грошової системи, Україна не мала б п'ять таких втрат у фінансовій сфері. У цьому випадку гроші спрямовувалися б безпосередньо суб'єктам господарювання у сфері виробництва, торгівлі і фінансів та відповідною частиною потрапляли б у вигляді податків в розпорядження Кабінету міністрів України, якому вже не було б необхідності шукати кошти і позичати гроші у НБУ, щоб погасити заборгованість із заробітної плати шахтарям і таким чином зняти соціальне напруження у суспільстві як результат зіткнення інтересів виробничого, торговельного і фінансового капіталів.

Аналогічним чином повинна вирішуватися проблема обслуговування іноземних позик, які, як це прийнято у багатьох країнах світу, повинні даватися під гарантії Національного банку, а не уряду, що в очі не бачать тих грошей.

Іншими словами, отримавши відповідний кредит під державну програму, розроблену Президентом України або урядом, НБУ спрямовує його у сферу грошового обігу з метою наступного повернення не тільки з процентами за кредитом, але й із деяким приростом як компенсацію за свій ризик і старанність у державній сфері. За будь- якого іншого підходу до цього питання іноземна «допомога» буде розбазарюватися і покриватися за рахунок витратної частини державного бюджету.

Наступний принцип організації грошового обігу полягає в його надійності, кількісним показником якої є стабільність курсу національної грошової одиниці (а не досить сумнівні причини, якими виправдовується її знецінення за вимогою МВФ) і максимальне залучення готівкових грошей населення і неформальних підприємницьких структур до банківської системи з метою нагромадження коштів для структурної перебудови. Цей принцип припускає, з одного боку, розподіл грошових потоків державних і комерційних підприємств і організацій, а з другого — зміну порядку визначен-

(Закінчення на 8-й стор.).

СНД — як триступенева ракета ... без пального

РІВНО через два тижні після того, як Державна Дума Російської Федерації прийняла постанову про денонсацію Біловезьких угод, 29 березня в Москві було підписано чотиристоронні угоди про економічну інтеграцію. Свої підписи під ними поставили РФ, Казахстан, Киргизстан та Білорусь. Як часто буває, тексту підписаних документів ще ніхто в очі не бачив, крім експертів, які їх складали, та політиків, котрі залишили свій автограф, а в засобах масової інформації їх уже назвали «історичними» та «наріжним каменем майбутнього союзу». Ще більший ажіотаж спричинило підписання 2 квітня президентами Росії та Білорусі нового договору. Подію було подано з усіма атрибутами політичного шоу, із застольними тостами, побажаннями Патріарха і звичайною передвиборною риторикою, у якій неодмінно присутня українська тематика.

Після укладення ще однієї «історичної» інтеграційної угоди Олександр Лукашенко назвав нове утворення «першим ступенем» СНД, до другої він відніс «велику четвірку», решту — до третьої. Щоб розібратися в роботі «триступеневої ракети», якою намагаються зробити СНД наші сусіди, потрібен час. Тому на відміну від інших хочу привернути увагу до того «ступеня», що безпосередньо стосується СНД та ролі України в ньому.

Цікаво, що й сьогодні у масовій свідомості населення східної України, зокрема моєї рідної Сумщини, несміливі намагання владних кіл відстоювати інтереси власної держави сприймають як самоізоляцію. Адже на рівні розуміння простих людей майже ніхто не пояснює, що договір про вільну торгівлю між Україною та Росією підписано ще 1994 року і що саме наші сусіди, а не ми, не дозволяють безмитне вивезення товарів близько 200 найменувань. І що митний союз, про який так багато говорять, є не що інше, як добровільне приєднання до російських митних правил, які покликані захищати інтереси Росії та її виробників, а не інших країн, інтереси яких об'єктивно інші. Не можу повірити, щоб ту довжелезну чергу вантажних машин з європейськими номерами , яка вишикувалася на українсько-російському кордоні з російського боку, жодного разу не показало російське телебачення, якби щось подібне відбувалося з української сторони. А такий організований «беспредел» російських митників, які відучують «транзитників» їздити через українську територію, залишається поза увагою навіть наших місцевих мас-медіа.

Нагадаю, що угоду про створення співдружності незалежних держав було підписано в Мінську 8 грудня 1991 року, а ратифіковано Верховною Радою України вже 12 грудня того самого року. Така швидкість ратифікації була зумовлена відповідними обставинами, в яких на той час опинилася Україна. Ратифікація цього документа відбулася з відповідними застереженнями, що унеможливлювали перетворення України на частину нової союзної держави. Одне із застережень — слово «співдружність» писати з малої літери. У заяві, прийнятій Верховною Радою України 20 грудня 1991 року, вказано, що Україна проти перетворення СНД на наддержавну структуру зі своїми органами влади й управління, і здійснює свою зовнішню політику самостійно, залишаючи за собою право припинити свою участь в угоді про співдружність чи окремих її статтях. Україна заперечує надання співдружності статусу суб'єкта міжнародного права, вона ухиляється від створення інститутів, здатних перетворити СНД на наддержавну структуру.

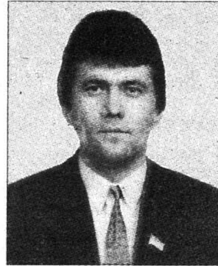
Статут СНД було прийнято 22 січня 1993 року і до цього часу не підписано Президентом України і не ратифіковано Верховною Радою. За створенням та функціонуванням співдружності керівництво кожної держави-засновника вбачало вирішення різних завдань, часом протилежних. Якщо Президент та Верховна Рада України у Співдружності вбачали механізм цивілізованого розлучення, то для керівництва Російської Федерації Співдружність та її органи стали інструментами інтеграції молодих держав та закріплення російських впливів на їхніх теренах.

Цей висновок підтверджує і Леонід Кравчук, на той час президент України, а нині депутат Верховної Ради. У Статуті СНД (ст. 31) зазначено, що Співдружність грунтується на верховенстві міжнародного права в міждержавних відносинах, непорушності наявних кордонів. У ст. 4 йдеться про «спільний економічний простір», «зовнішні кордони», а в статті 11 — про **«колективні сили». Це не відповідає принципам позаблоковості та нейтралітету, записаним у Декларації про державний суверенітет України. Тому цілком логічно, що керівництво України не підписало документ, в якому є такі статті, як, наприклад, «головне командування об'єднаних збройних сил».** До речі, робочою мовою співдружності обрано російську.

З часу існування СНД з боку Російської Федерації простежуються намагання перетворити її на наддержавну структуру, на суб'єкт з наднаціональними повноваженнями, який мав би свої представництва в міжнародних організаціях та інших країнах. Вони мали б виконувати функції посольств і звести до мінімуму можливості проведення власної міжнародної політики для молодих держав — членів СНД.

За період існування СНД до жовтня 1995 р. було проведено 17 засідань ради глав держав і 18 засідань ради глав урядів, на яких розглянуто близько 600 багатосторонніх документів. Україна підписала близько 400 документів. За свідченням білоруських експертів, реальні практичні наслідки має менш ніж кожний третій підписаний документ, всі інші просто недієві.

Сьогодні держави — члени СНД не додержують основоположні принципи, закладені під час заснування співдружності: відмова від будь-яких територіальних претензій, невтручання у внутрішні справи інших держав.

Аналізуючи Указ Президента РФ Бориса Єльцина «Про утвердження стратегічного курсу Російської Федерації з державами — учасниками Співдружності незалежних держав», можна, для прикладу, навести цитати із статей 12 та 14: «Вести справу до створення системи колективної безпеки... заохочувати наміри держав — учасниць договору про колективну безпеку об'єднатися в оборонний союз на базі спільності інтересів та військово-політичних цілей... У разі обопільного інтересу переходити на принципи військового базування, чітко регламентуючи при цьому правове становище російських баз». **«При цьому у взаємодії з третіми країнами та міжнародними організаціями досягати з їхнього боку розуміння того, що цей регіон насамперед є зоною інтересів Росії».**

Структури Співдружності досі не виробили механізмів поділу власності Радянського Союзу. Російська Федерація знехтувала право інших країн на закордонну власність СРСР, його золотий та алмазний запаси, зобов'язання інших країн.

Однак під час розв'язання таких проблем Москва пропонує своїм партнерам по СНД відмовитися від норм міжнародного права, наголошуючи на «особливостях» відносин. Такі речі донедавна відбувалися і в питанні поділу Чорноморського флоту та його інфраструктури. Чи не головним аргументом російських представників була теза про «давню братерську дружбу українського та російського народів».

Надії тих політиків, хто вбачав у Співдружності інструмент для швидкої інтеграції країн-учасниць до єдиного центру та беззаперечне переважання у спільноті лише єдиної країни (Російської Федерації), здійснилися лише частково. Намагання України проводити власну політику дали певні результати. Саме особливою позицією Україна привернула до себе увагу світового товариства.

Щоб перебрати увагу на себе, Російська Федерація прагне створити під дахом СНД якнайбільше координаційних та виконавчих структур. Таких лише з питань військового співробітництва шістнадцять.

Як правило, всі ці ради, штаби, центри, фонди, бюро містяться в Москві. Відповідно, й технічні працівники, експерти та керівники цих органів є громадянами тієї країни, на території якої вони базуються.

Останнім часом серед усіх органів СНД найбільшу увагу аналітиків привертає Міжпарламентська асамблея. Насамперед треба визначити її перспективу: яким, власне, органом має бути асамблея — консультативним чи законодавчим? Функціонування МПА як суто консультативного органу може бути доцільне й ефективне. Треба брати до уваги, що Україна уже стала членом Ради Європи. У цій організації немає домінуючої країни, якою в СНД намагається бути Росія. На сьогодні Україна є асоційованим членом МПА.

Штаб-квартира МПА міститься в Санкт-Петербурзі (Росія). Відповідно, і більшість фахівців та технічних працівників, які обслуговують органи асамблеї, — громадяни цієї ж країни. Вже нині відчуваються намагання трансформувати асамблею на інституції, де право голосу матиме не делегація на чолі з керівником, як це є на сьогодні, а кожний член асамблеї. Коли депутатів до асамблеї обиратиме безпосередньо населення тієї чи іншої країни, пропорційне представництво в асамблеї щодо кількості населення об'єктивно створює ситуацію, коли рішення прийматимуть більшістю, а не консенсусом. Яка країна має найбільше населення, а отже матиме й найбільше представництво, добре відомо — Російська Федерація. Вона об'єктивно зацікавлена в такій зміні структури асамблеї, але такі зміни не задовольняють і не можуть задовольняти інших членів МПА.

Володимир ТКАЧЕНКО,
народний депутат України.

Жорсткий монетаризм потребує корекції

(Початок на 7-й стор.).

ня курсу національної грошової одиниці на Міжбанківській валютній біржі, що повністю підпадає під юрисдикцію Національного банку України, який і повинен навести лад у цій сфері грошового обігу. Замість того, щоб у прямому значенні слова спекулювати кредитними ресурсами, отдаючи державні грошові кошти, тобто кредитну емісію, комерційним банкам.

Кардинальним засобом вирішення кризи платежів є всеосяжний взаємозалік дебіторської і кредиторської заборгованості із застосуванням товарних і фінансових векселів. Однак сама ідея взаємозаліку має немало супротивників. Тим чи іншим чином вони дискредитують ефективність цього заходу. А по суті вони прямо зацікавлені в тому, щоб ця проблема не мала свого практичного розв'язання. З одного боку, економічна ситуація, що склалася, приносить певну вигоду комерційним банкам, які зацікавлені не стільки у поверненні кредитів, скільки в отриманні процентів, що дозволяє прискореним темпом рефінансувати кредитні ресурси і в той же час ховати від обкладення податками високі прибутки. З другого боку, підприємствам також немає прямої вигоди в тому, щоб терміново звільнитися від боргів, оскільки за існуючої системи обкладення податками вони тут же позбудуться грошових коштів, які підуть на погашення боргів перед бюджетом. Іншими словами, звільняючись від кредиторів, підприємства негайно перетворюються на боржників держави. Якби податкові відрахування визначалися щомісяця за вартістю відвантаженої продукції і своєчасно приймалися у залік податковими інспекціями, то ніякої проблеми не було б. Але оскільки цього не відбувалося, то за результатами взаємозаліку підприємствам доведеться виплачувати одноразово річну суму податку, з чим вони зіткнулися за підсумками грудневого взаємозаліку у 1995 році, отримавши «подарунок» у вигляді рахунків, заблокованих до повної сплати податку. Отримуючи лише малі крихти грошей на виплату заборгованості по заробітній платі і на особливо термінові платежі, підприємства опинилися по суті справи на грані зупинки виробництва. Як не дивно, але в такому ж становищі і органи керування, яким потрібні «живі» гроші на виплату заробітної плати бюджетним організаціям, пенсій, стипендій та інших витрат у соціальній сфері. Термінове зменшення обсягу дебіторської і кредиторської заборгованості забезпечує не тільки вихід із цього глухого кута, але й раціональне збалансування інтересів держави, виробників і комерційних банків, в якому визначальну роль повинен зіграти «тандем» в особах Національного банку і Кабінету міністрів України.

Стабілізація і запобігання кризі платежів передбачає кілька варіантів вирішення проблеми, опис і обговорення яких виходить за рамки цієї статті. В даному разі найбільш важливими уявляються ті цілі і завдання, які можуть бути реалізовані на цьому напрямку.

III

Безумовно, головним завданням взаємозаліку і пов'язаних з ним заходів є демонтаж сформованої «фінансової піраміди» і створення на цій основі умов для виходу економіки з кризи. Але при цьому головною метою повинно стати створення ефективної системи грошового обігу, яка в принципі виключала б можливість повторення подібної ситуації в майбутньому. При правильній постановці цього питання і ретельно організованому контролі взаємозалік дозволить виявити не лише слабкі і найбільш дегенеративні місця існуючої системи грошового обігу, але й заздалегідь визначити кількісні параметри ефективнішої моделі фінансового забезпечення ринкових реформ.

Наступним важливим заходом повинно стати зрівняння в правах державних і комерційних підприємств і організацій. Це поверне грошовим коштам вихідну форму грошового капіталу і таким чином перетворить лічильні гроші в реальні, які є не тільки мірою вартості, але й засобом обороту. І в цій ролі гроші стануть дійсним регулятором економічних інтересів для всіх форм власності без будь-яких винятків.

У процесі здійснення цього заходу створюються передумови для вирішення проблеми обкладання податками і ціноутворення, розв'язання яких неможливе до того часу, доки їх найсуттєвіші недоліки покриті взаємною заборгованістю між підприємствами, державою і фінансовими організаціями. Іншими словами, будуть визначені правила гри на фінансовому полі, які прийняті у всіх цивілізованих державах, де взаємна вигода, права і обов'язки об'єднують державу і підприємців перед обличчям закону.

І, нарешті, здійснений комплекс заходів створить необхідні передумови для проведення грошової реформи, яка може завершитися успішно лише в тому випадку, якщо буде досягнута певна фінансова стабілізація в економіці.

Якщо учасники цієї акції дбатимуть не тільки про особистий, а й про спільний інтерес, то становлення економічно незалежної і політично сильної української держави буде забезпечено.

Від редакції. Автор цієї статті, Анатолій Григорович Косолапов, свого часу відмовився від депутатської квартири у Києві, а гонорар за публікацію доручив редакції направити до дитячого будинку. Ми вважаємо за потрібне сказати про ці деталі.

Відкрите депутатське звернення

ПРЕЗИДЕНТОВІ України Л.Кучмі, Голові Верховної Ради України О.Морозу, народним депутатам України, Прем'єр-міністрові П.Лазаренку, членам Кабінету міністрів України, голові Верховного суду В.Бойку, суддям Верховного суду України, голові Вищого арбітражного суду Д.Притиці, арбітрам Вищого арбітражного суду, Генеральному прокуророві України Г.Ворсінову, заступникам Генерального прокурора України

Копія: засобам масової інформації.

Вельмишановні і вельмиповажні найвищі посадові особи держави, керівники всіх гілок влади в Україні!

Звернутися до вас із цим листом мене змушують тривога за долю України як незалежної держави і майбутнє українського народу — наших дітей та онуків.

Корупція, організована злочинність, зловживання посадових осіб сьогодні реально загрожують національній безпеці та українській державності, про що неодноразово зазначалося на найвищому державному рівні, в тому числі й вами, шановні керівники держави. Але далі слів про виявлення «політичної волі», реальних ефективних кроків щодо наведення порядку в суспільстві, встановлення виконавчої дисципліни і відповідальності посадових осіб, приборкання «п'ятої влади» так і не зроблено.

Простих людей, доведених владою до межі виживання, за скоєні (нерідко з відчаю, щоб не вмерти з голоду) навіть незначні злочини, арештовують і засуджують до позбавлення волі.

На думку зарубіжних і вітчизняних експертів, ефективність боротьби з корупцією та мафією залежить насамперед від ставлення до цих аморальних і антисоціальних явищ перших осіб держави.

Наприклад, новообраний президент Південної Кореї наступного дня після інаугурації оприлюднив у засобах масової інформації дані про свій та членів своєї родини майновий та фінансовий стан і закликав інших посадових осіб наслідувати приклад, незважаючи на те, що законом це не передбачалося.

А у нас, попри пряму вимогу чинного законодавства до вищих посадових осіб публікувати відомості про доходи, майно і вклади у банках, вони відверто нехтують закони, чим підривають у людей довіру до влади, вбивають у них останню надію на можливість встановлення у суспільстві Справедливості, Законності, Правопорядку, Рівності всіх громадян перед Законом і Судом.

Згідно зі статтями 9, 13 Закону України «Про державну службу» високопосадові особи держави — Президент, Голова Верховної Ради, Прем'єр-міністр, народні депутати, члени Кабінету міністрів, голова Верховного суду, судді Верховного суду, голова Вищого арбітражного суду, арбітри Вищого арбітражного суду, Генеральний прокурор, заступники Генерального прокурора — **зобов'язані** щорічно подавати за місцем служби відомості про доходи та зобов'язання фінансового характеру, в тому числі й за кордоном, про себе та членів своєї сім'ї, а згідно зі статтею Закону України «Про боротьбу з корупцією» відомості про доходи, цінні папери, нерухоме та цінне майно і вклади у банках цих посадових осіб та членів їх сімей **підлягають** щорічній публікації в офіційних виданнях державних органів України.

Та, судячи з їхніх дій, закони в нашій розтерзаній, сплюндженій і обкраденій, насамперед посадовими особами, Україні пишуться не для них, а для знедоленого, безправного народу.

Вони лише проголошують, що Україна є правовою державою, в якій діє принцип верховенства Права і Законності.

Цих посадових осіб не лякає навіть те, що порушення вимог щодо декларування доходів, неподання або невчасне подання повідомлення про відкриття валютного рахунку в іноземному банку тягнуть за собою адміністративну відповідальність у вигляді штрафу і звільнення з посади, а також є підставою для позбавлення права балотуватися у депутати або на виборні посади в державні органи (ст.9 Закону «Про боротьбу з корупцією»). А відкриття або використання валютного рахунку за кордоном без дозволу Національного банку є злочином, за скоєння якого передбачено кримінальну відповідальність (ст.80-1 КК). До речі, жодній посадовій особі, що постійно проживає в Україні, Національний банк дозволу на відкриття валютного рахунку за кордоном не давав.

Вони не поважають закони, бо у виконавчих, представницьких і судових органах державної влади діє неписаний закон кругової кастової поруки, Конституцією закріплено принцип нерівності (фактичну дискримінацію) громадян України залежно від роду і характеру занять (наявності депутатського мандата, що, по суті, є реальною недоторканістю цієї категорії посадових осіб).

Та й хто притягне цих високопосадових осіб до встановленої законом відповідальності, коли керівники МВС, СБУ (члени Кабінету міністрів), Генеральної прокуратури, Верховного суду, на чиїх підлеглих законом покладено **вести боротьбу** з корупцією, **здійснювати нагляд** за виконанням законів у сфері боротьби з корупцією, **розглядати справи** про корупційні діяння, самі не подали і не опублікували декларації про свої та членів своїх сімей доходи, цінні папери, нерухоме та цінне майно, вклади у банках чи відкриті ними валютні рахунки в іноземних банках.

Отак і замикається коло кастової поруки, підтримки і захисту «своїх», по всій вертикалі наявної мафіозно-корумпованої державної влади!

Небажання зазначених високоповажних осіб держави опублікувати відомості про власні та членів своїх сімей доходи і зобов'язання фінансового характеру розцінюється у суспільстві не лише як велика неповага до Закону, а насамперед як те, що багато хто з них боїться сказати своєму народові правду про власні матеріальні блага, нажиті аж ніяк не праведним шляхом. Адже не виключено, що їм доведеться пояснювати людям, за які кошти побудовано три-, чотириповерхові палаци (і не по одному), звідки у них «мерседеси», «вольво», «тойоти» та інші престижні іномарки. Або «випливуть» їх та їхніх дітей «хатинки» та валютні рахунки за кордоном. Що після цього вони скажуть своєму зубожілому народу?

Шановні колеги-депутати!

Нагадую вам, що згідно з прийнятим нами Законом «Про боротьбу з корупцією» контроль за виконанням законів у сфері боротьби з корупцією здійснюється Верховною Радою **безпосередньо**, а також постійною Комісією Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією (ст.16).

Ми з вами маємо бути взірцем у дотриманні цього та інших законів України і пам'ятати одвічну істину: за все скоєне рано чи пізно доводиться платити за великим рахунком або особисто, або нашим дітям і навіть онукам.

Шановні керівники держави, найвищі посадові особи, представники всіх гілок влади!

У період, найбільш відповідальний у долі України і її народу, пов'язаний з прийняттям нової Конституції незалежної Української держави, звертаюся до вашої совісті із закликом виконати вимогу чинного законодавства, а керівників правоохоронних органів — забезпечити застосування законів у сфері боротьби з корупцією. Осіб, винних у їх порушенні, незалежно від займаних посад, притягти до встановленої законом відповідальності.

Посадових осіб, що допустили зловживання владою та інше порушення чинного законодавства, прошу добровільно подати у відставку і достроково скласти депутатські повноваження.

Нова Конституція України, якщо ми справді хочемо мати демократичну, правову, справедливу державу, повинна прийматися чистими руками, а керівництво Українською державою здійснюватися чесними, порядними професіоналами, патріотами своєї Батьківщини — України.

З повагою і надією на розуміння
Григорій ОМЕЛЬЧЕНКО,
народний депутат, член Президії, голова Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

Від редакції: Нагадаємо читачам, що особисто Г.Омельченко на початку березня ц.р. опублікував у нашій та інших газетах відомості про свої та членів своєї сім'ї доходи, нерухоме та цінне майно.

В Україні створюють народну опозицію. Щоправда, народ про це ще не знає

ДНЯМИ на прес-конференції у Верховній Раді лідер депутатського об'єднання «Союз» Іван Симоненко та його колега по парламенту Григорій Ричагов заявили про зародження так званої позапартійної і позаблокової народної опозиції, головною метою якої є «усунення конституційним шляхом від влади антинародного режиму Кучми, створення уряду народної довіри». Як вони повідомили, цю ініціативу підтримали 12 народних депутатів, серед яких відомі «антикучмівці» В.Моісеєнко, Є. Красняков, Є. Анненков, М. Заварзін та інші, котрі увійшли до центрального (ні, не комітету) штабу НО.

Чому опозиція саме народна (хто дав право говорити від імені народу?), а не, скажімо, парламентська, почути не вдалося.

Мови немає, у будь-якої влади, а тим паче нинішньої нашої, має бути сильна противага — опозиція. Але та, яка готова замість поганого запропонувати реальне краще, а не лише критикувати й трощити усе, що, на її думку, не так, і домагатися свого будь-якою ціною, навіть шляхом зміни державного ладу і, більше того, жертвуючи самою державою. І хоча Г.Ричагов застеріг, що НО — не за відновлення СРСР і навіть зізнався, що «підколює» за союзницьку ідею І.Симоненка, однак у розповсюдженому серед журналістів прес-релізі НО читаємо: «Вихід України із штучної кризи до гідного життя немислимий без створення єдиного господарського механізму у складі оновленого Союзу братніх народів, прискорення інтеграційних процесів з Росією, Білорусією й іншими республіками СРСР».

Сьогодні прихильникам створення НО, схоже, ще важко сказати, як вони мають домагатися своєї мети — адже ще не розроблено статуту НО, є штаб, але немає начальника штабу і головнокомандуючого, лише збиратимуться на нараду за участю представників регіонів і домовлятимуться про проведення з'їзду...

Г.Ричагов попередив, що організатори створення НО — проти революційних методів, бо жодна революція, як він справедливо зауважив, ні до чого доброго не привела. Від цього мало б полегшати на душі, якби в уже згаданому прес-релізі не було записано чорним по білому: «Необхідне створення в кожному регіоні, населеному пункті, трудовому колективі штабів Народної опозиції, які повинні взяти на себе організацію боротьби за виживання населення і його захист від антинародних дій збанкрутілого режиму». Якщо це не щось на зразок сумнозвісних ревкомів, то яким чином штаби мають «узяти на себе організацію боротьби» (адже домовилися телеграфів, мостів, банків по-революційному не захоплювати)? І, нарешті, чим тоді мають займатися обрані народом Ради (які вони — то вже інша розмова)? Невже переходити в опозицію до народної опозиції?

Що ж до стратегії НО, то, скажімо, відродження виробництва і науки передбачається через знайоме нам до болю цільове державне планування, поквартальну систему основних міжгалузевих балансів і «прозорий» бюджетний процес — так по-науковому записано у прес-релізі. А простіше прокоментував це І.Симоненко: мовляв, нічого тут вигадувати, у нас є досвід відбудови промисловості у післявоєнний період.

Що на це все скажеш?

Анатолій БЕНЬ.

Закон України

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про державну податкову службу в Україні»

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про Державний реєстр фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів» Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є :**

І. Внести до Закону України «Про державну податкову службу в Україні» (Відомості Верховної Ради Української РСР, 1991 р., № 6, ст.37; Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 15, ст.84; 1995 р., № 1, ст.3) такі зміни і доповнення:

1. У статті 8:

пункт 2 після слів «цільових фондів» доповнити словами «а також нормативні акти з питань формування Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів»;

пункт 3 після слів «цільових фондів» доповнити словами «зразок картки фізичної особи — платника податків та інших обов'язкових платежів»;

доповнити статтю пунктом 13 такого змісту:

«13) надає фізичним особам — платникам податків та інших обов'язкових платежів ідентифікаційні номери і надсилає до державної податкової інспекції за місцем проживання фізичної особи або за місцем отримання нею доходів чи за місцезнаходженням об'єкта оподаткування картку з ідентифікаційним номером».

2. У частині першій статті 9 слова і цифри «крім пунктів 2, 3, 8 і 12» замінити словами і цифрами «крім пунктів 2, 3, 8, 12 і 13».

3. Пункт 2 статті 10 після слів «їх надходження» доповнити словами «а також здійснюють реєстрацію фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів».

4. У статті 11:

а) у частині першій:

пункт 1 доповнити словами «а також проводити перевірки достовірності інформації, одержаної для занесення до Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів»;

доповнити частину після пункту 2 новим пунктом 2^1 такого змісту:

«21) одержувати безоплатно необхідні відомості для формування інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів від підприємств, установ, організацій всіх форм власності, включаючи Національний банк України та його установи, комерційні банки, та фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності про суми доходів, виплачених фізичним особам, і утриманих з них податків та інших обов'язкових платежів, від органів, уповноважених проводити державну реєстрацію (ліцензування) фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності, від органів внутрішніх справ — про громадян, які прибули на проживання до відповідного населеного пункту чи вибули з нього, від органів реєстрації актів громадянського стану — про громадян, які померли»;

доповнити частину пунктом 14 такого змісту:

«14) надавати інформацію з Державного реєстру фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів іншим державним органам відповідно до чинного законодавства»;

б) у частині другій слово і цифри «пунктами 5, 7 — 10 і 12» замінити словом і цифрами «пунктами 5, 7 — 10, 12 і 14».

II. Цей Закон набирає чинності з дня опублікування.

Президент України Л.КУЧМА.
м. Київ, 16 травня 1996 року.

Іван ЧИЖ:

На прибічників президентської лінії, не виключено, чекають сюрпризи. Від президента

ЧОМУ *такий складний процес прийняття Конституції, про необхідність якої стільки часу говорили абсолютно всі? На запитання кореспондента УНІАН відповідає лідер фракції соціалістів у парламенті Іван ЧИЖ.*

— У цьому нема нічого дивного. Основний Закон — основоположний правовий фундамент, на якому базується вся державна конструкція. Тому кожна політична сила, а в ідеалі — кожний громадянин, повинні бачити себе, свою особисту перспективу в Основному Законі. Тому стільки проблем, стільки зіткнень думок.

Свого часу, перебуваючи у складі офіційної делегації в Угорщині, ми запитували вище керівництво цієї країни: чому не приймаєте Конституцію? Нам сказали: ми не поспішаємо з цим, бо боїмося політичного розхитування суспільства, ми проводимо непрості для населення економічні реформи, і якщо до цього додасться непродумана політична реформа, можна зірватися в провалля. Це було два роки тому, і, як я дізнався, тільки зараз парламент Угорщини виніс на всенародне обговорення — на два місяці! — проект Конституції.

— Від депутатів, які беруть участь у доопрацюванні та узгодженні проекту, доводилося чути, що, на деякий їхній подив, відпрацьований проект дедалі більше нагадує проект Конституції 93-го року. І, справді, у народу може постати питання: власне, про що ви, депутати, три роки не могли домовитися? Це — перше. Подруге, у нас, схоже, сталося те, чого боялися в Угорщині: суспільство не просто «розхитане», воно практично розколоте. І коли спостерігаєш за цим процесом, складається враження, що дехто зацікавлений не так у суті Конституції, як у процесі навколо неї. Інакше кажучи, в Україні знову переважає не боротьба концепцій, а інтрига...

— І все ж таки, за процесом стоїть бажання досягти певного результату, зробити документ таким, яким його хотіли б бачити представники того чи того крила політичного спектру. І є, справді, різне бачення того, яким має бути конституційний процес. Щодо соціалістичної фракції і мене особисто, то ми хочемо, щоб він був «прозорий». І справа не в критиці проекту, хоча його не в найкращому, м'яко кажучи, вигляді було подано в парламент. Та в процесі роботи депутати просунулися до об'єктивно кращого варіанта, що справді наближається до зразка 93-го року. Шкода, що його тоді не прийняли! Цікаво, що в ті часи, коли в нас тільки утверджувалися демократичні засади, було зроблено кращу заявку на Основний Закон, аніж тепер, коли вже встановилася президентська влада і в наявності спроба підігнати Конституцію під конкретну постать.

— Що ви вкладаєте в поняття «прозорості» процесу?

— Усе, що відбувається навколо Конституції: написання, узгодження, зміна окремих положень, дискусії навколо цього — усе має бути відоме й зрозуміле людям. Зрештою «зайві» витрати часу на стадії підготовки та обговорення обернуться прискоренням на момент прийняття проекту в сесійному залі і навіть у разі винесення його на референдум. Та інша сторона віддає перевагу «напівтемній» процедурі. За цим читається прагнення когось перехитрити.

— Певну настороженість викликає ситуація, коли депутатська погоджувальна комісія відпрацьовувала і готувала до обговорення один проект Конституції, а в країні тим часом обговорюється і, як можна судити, масово схвалюються зовсім інший варіант.

— А це і є перші наслідки інтриги. З цієї колізії дуже важко буде вийти, якщо заздалегідь закладається конкретний параметр: ось вам вибудувана конструкція — ні кроку від неї.

Справа взагалі може закінчитися тим, що на референдум винесуть не депутатський варіант — відпрацьований, узгоджений і, можливо, навіть уже прийнятий у сесійному залі, а той, первісний, поданий Конституційною комісією. Я дуже цього боюсь, і підстави для цього є. Як людина, яка вже обпеклася на таких штучках — прихованих справжніх намірів за красивими демократичними гаслами, я, скажемо так, не всім довіряю. Я не довіряю Головатому, який, може, й непоганий спеціаліст... Але як може юрист так безоглядно вкладати свій авторитет у справу, таку неоднозначну

юридично?! Я не довіряю Ємцеві — одна справа, якби портфель віце-прем'єра запропонували йому «після того», за заслуги, так би мовити (у цьому, принаймні, бодай якась логіка була б і дотримання правил пристойності), але коли портфель дають спеціально «на процедуру» — то даруйте... Перехитрити тут нікому нікого неможливо. Може, тимчасовий виграш однієї сторони, однієї гілки влади, але в перспективі він обернеться програшем для всього суспільства. Не можна писати Конституцію під конкретну особу, під конкретний період. Наше бачення таке: хоч би хто прийшов до влади — правий, лівий чи центрист, його повноваження мають цілком регулюватися Конституцією, рамки цих повноважень мають визначатися нею незалежно від політичної кон'юнктури.

— Уявімо ситуацію, що в результаті виборів до влади прийшли ліві сили. Будете ви в цьому разі доводити Конституцію до демократичних норм чи «лівий» президент із зручністю і не без задоволення скористається тим варіантом Основного Закону, що є в його розпорядженні і надає йому величезні повноваження?

— Така постановка питання мала б стати застереженням для правих. Я не раз казав тому самому Чорноволу, коли збиралися керівники фракцій: вас ще не навчило 18 липня (події на Софійській площі під час похорону патріарха), коли ви рвали на собі волосся і казали «що ми наробили з Конституційним договором»?! Уявіть собі, що прийде «лівий», і навіть не соціаліст, а справжній «лівак». Що ви робитимете, віддавши йому заздалегідь, на блюдечку з блакитним бережечком, такі повноваження?

А щодо Соціалістичної партії (і, наскільки я можу судити, і комуністів), то якщо нам усміхнеться фортуна і ми матимемо в парламенті більшість або «свого» президента, то зробимо все, аби в Україні перестав існувати сам пост президента. І Конституцію вдосконалюватимемо в напрямку перетворення України на парламентську республіку. Якщо сьогодні президент каже, що 450 чоловік не можуть управляти державою, то це, м'яко кажучи, лукавство. Бо реально державою через виконавчу гілку має управляти сильний прем'єр-міністр із сильним урядом. Ми прагнутимемо повністю ліквідувати «двоголовість», коли єдина гілка влади — виконавча — має дві голови, що поїдають одна одну. Адже сьогодні президентська адміністрація вочевидь поїдає Кабінет міністрів, бо прем'єр — нелегітимний, він не захищений парламентом. І це ненормально. А законодавча влада займатиметься своєю функцією — створюватиме правову базу.

— У парламенті склалося нарешті конструктивне ядро — розумні люди з «Реформ» і «Центру», з інших груп, які з величезним ентузіазмом взялися за доопрацювання проекту Конституції. І саме їхня робота, їхній «крок за кроком», компроміс за компромісом почали вселяти якусь надію в суспільство. Якою буде реакція, якщо події розгорнуться за прогнозованим вами варіантом?

— Річ у тім, що у наших молодих політиків (та й не дуже молодих) надто коротка пам'ять. Адже їх уже не раз обвели круг пальця, коли вони також дуже «компромісно» агітували за закон про владу. А тут раптом президент із грізним обличчям почав видавати заяви про референдум, про опитування громадської думки. Тоді я бачив реакцію цих «розумних людей» — вони були шоковані: адже він обіцяв, що не буде цього! Я переконаний, що шок вони ще не раз переживуть — при цьому президентові, з приводу цієї Конституції. Знаєте, не можна «флюгерувати», особливо якщо ти розумна людина. Має бути якась позиція, переконання.

І ще. Нашій фракції преса не надто приділяє увагу, і тому момент пройшов майже непоміченим, але ж це ми перші заявили: президент і його намісники на місцях не повинні брати політичні «хабарі». А саме «хабарем» є перехідні положення, де йдеться, що всі ми допрацюємо весь термін своїх повноважень.

Конституція буде краща, об'єктивніша, буде більшою мірою написана для народу і в його інтересах, якщо ті, хто її готує, знатимуть: через півроку після прийняття Конституції — вибори. А коли у свідомості депутата засяде, що, прийнявши запропонований йому варіант Основного Закону, він досидить ще два роки, і президент буде певний, що його «не займуть», а представникам на місцях надійде команда: протягніть цього проекта — і два роки спокійного життя вам забезпечені, — то така Конституція буде цілковито кон'юнктурна.

І ще. З прийняттям нов Конституції в країні складеться інша правова основа державної влади, самого державного ладу. Адже всі бачили, на якій Конституції присягав президент... А нині почне діяти зовсім інша. Тому юридично потрібно з прийняттям нової Конституції провести нові вибори. Можливо, це будуть ті самі депутати і той самий президент, коли вони довіру в людей заслужили. Проте, гадаю, прийдуть інші, і це на краще — якщо ми не «тягнемо», якщо Україна котиться до прірви, нехай приходять інші й наводять порядок.

Наслідки референдуму м жуть бути такі, що я взагалі н розумію, як серйозний політик може на нього зважитися. Загостряться сепаратистські тенденції, під загрозою може опинитися соборність, неподільність України. Проте, на мо думку, сам президент тут н зовсім визначає, як діяти. Люди, які його оточують, вже давно поставили на ньому хрест. Проаналізуйте, як вони поводяться, як займаються самореkламою, роздмухуванням власної значущості. Оточення робить Конституцію під себе. А чого — молоді перспективні політики, привівши президента до влади (вони, щоправда, його від неї й відведуть), радять йому, що робити, як робити, коли — чого б і самому про президентське крісло не подумати? Ось це «я» і є основним рушієм конституційного процесу і всіх колізій навколо нього. Плюс закріплення власнос віднятої у народу.

Не знаю, наскільки дають змогу президентові аналітично осмислити ситуацію, що склалася, наскільки він має доступ до об'єктивної інформації... Те, що дехто залишив президентську команду, і не найгірші працівники, свідчить: там не все гаразд. І президент, схоже, стає заручником ситуації. Чи розуміє він це? Сумніваюся. Але хотілося б, щоб зрозумів. Це потрібно, як ніколи.

Інтерв'ю вела Лариса ТРИЛЕНКО.

Про ветеранів дбають тільки на словах

Лист до редакції

З парламентських та урядових трибун, у численних інтерв'ю часто чуємо про соціальний захист ветеранів війни та праці, інвалідів, пенсіонерів. А насправді їм доводиться жити в дедалі гірших умовах. Я вже не кажу про жалюгідну пенсію, отримуючи яку, більшість людей, що все своє життя віддали праці, захищали свою державу на війні, не мають елементарних шансів для виживання. Ще гіркіше стає на душі, коли відчуваєш бюрократизм, байдужість, черствість у державних установах, до яких доводиться звертатися людям похилого віку.

Побувайте в Києві у службах соціального захисту населення, житлово-експлуатаційних конторах, районних відділах з надання субсидій населенню для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг і ви побачите, скільки доводиться вистоювати в чергах ветеранам. Так, саме вистоювати, бо ці установи здебільшого розміщено в тісних, непристосованих приміщеннях: у їх коридорах ніде й стільця притулити. Щоб оформити пенсіонерові документи на отримання житлової субсидії, треба чимало понервувати. Зате в набагато кращих приміщеннях обживаються різні комерційні установи та товариства, бо вони мають гроші...

А тепер конкретний приклад, із нашого Московського району. Управління соціального захисту населення (так нині називається колишній відділ) розташоване в невеличкому приміщенні житлового будинку на вулиці Васильківській, 27. Через те, що ніде розмістити працівників, штат управління вже тривалий час укомплектовано лише на дві третини. А в районі — 42 тисячі пенсіонерів. У дні прийому тут сотні відвідувачів. Вони змушені блукати в темному вузькому коридорі в пошуках потрібного кабінету, стояти в нескінченних чергах.

Питання про невідкладну потребу кращого приміщення порушується з 1992 року. Куди тільки не зверталися керівник служби Н. Глоба та пенсіонери: і в райвиконком, і в управління соціального захисту населення Києва, і в міську державну адміністрацію.

У лютому 1995 року згідно з рішенням Московського райвиконкому нарешті було отримано ордер на приміщення, що на вул. Димитрова, 14«А», термін оренди якого концерном «Укргазифікація» на той час закінчився. Та орендарі і не збиралися виселятися. Кілька разів справа розглядалася в арбітражному суді міста. Але, напевно, у концерну з'явилися впливові покровителі. Бо нещодавно рішенням адміністрації Московського району управлінню надано вже інше приміщення, що належало дитячій поліклініці. Однак на його ремонт і переобладнання потрібні кошти, яких управлінню ніхто не виділив і не обіцяє. Мабуть, сподіваються, що ветерани зроблять це на свої «багаті» пенсії.

Отже, наша радість щодо поліпшення умов обслуговування виявилася передчасною. І, гадаю, багато з нас не дочекаються не тільки поліпшення матеріальних умов існування, а й належної поваги з боку владних структур.

Григорій КУЛДІШ,
ветеран Великої Вітчизняної війни.

Ярослав КОНДРАТЬЄВ,
начальник Української академії внутрішніх справ, генерал-майор міліції

Професіоналами не народжуються...

Українській академії внутрішніх справ — 75 років

Ювілей

В ЖЕ доброю традицією стало відмічати на загальнодержавному рівні великі й маленькі ювілеї. Наша академія святкуватиме 75 років свого існування.

Тоді, 75 років тому, все починалося так.

Постановою Раднаркому УРСР від 5 квітня 1921 року в місті Харкові 11 червня 1921 року було організовано Курси Червоних міліціонерів харківської робітничо- селянської губміліції. Через рік їх було реорганізовано в 1-ші Окружні курси з підготовки молодшого комскладу.

Потім це була школа старшого комскладу міліції УРСР. 1922 року школа стає «Всеукраїнською школою командного складу міліції та карного розшуку».

Наказом Міліції та Розшуку №211 від 13.10.1924 року встановлено: «11 червня вважати днем щорічного святкування ювілею Всеукраїнської школи комскладу міліції та розшуку».

До Києва школу переводять 1925 року і її назва знову, відповідно до змін у суспільно-політичному житті, набуває нового звучання: «Школа робітничо- селянської міліції ім. Балицького». Протягом 1940—1950 років вона змінювала свої назви та підпорядкування, готуючи фахівців для різних служб Наркомату, потім Міністерства внутрішніх справ.

3 червня 1957 року середня школа міліції МВС СРСР стає Київським філіалом Вищої школи МВС СРСР.

Після проголошення незалежності України 1992 року на базі Вищої школи міліції та інших учбових закладів системи створена Українська академія внутрішніх справ, академічний рівень якої затверджено Міністерством освіти України.

З нагоди 75-річчя академії я радий привітати викладачів, науковців, всіх тих, хто причетний до організації та проведення в ній навчального процесу.

Попри всі труднощі і негаразди, які переживає держава, а отже і система органів внутрішніх справ, наша академія працює і має непогані результати — готує державі фахівців вищого гатунку.

Звертаючи погляди до сторінок історії нашого навчального закладу, слід відзначити, що для його становлення і зміцнення багато уміння, заповзятливості, професійної майстерності доклав після створення Київської спеціальної середньої школи МВС СРСР її начальник генерал-майор (тоді полковник) міліції Михайло Скирда.

Також слід відзначити велику роль у створенні Київської вищої школи МВС України колишнього міністра МВС України Олексія Бровкіна. В архіві зберігаються документи за його підписом, адресовані Раді Міністрів, в яких було підкреслено необхідність і доцільність, аргументовано практичну можливість створення цього навчального закладу. В подальшому — з 1962 до 1968 року Олексій Миколайович очолював Київську вищу школу.

В навчальному процесі та методичній роботі КВШ брали участь багато викладачів університету, а також співробітники Київського інституту судової експертизи.

Така співдружність сприяла постійному підвищенню рівня наукової і навчально-методичної роботи, зростанню авторитету навчального закладу.

Сьогодні Українська академія внутрішніх справ — це 7 основних навчальних підрозділів, де готують керівні кадри для органів внутрішніх справ, фахівців для кримінальної міліції, слідчих та експертів-криміналістів.

На 35 кафедрах працюють понад півтори тисячі викладачів, серед яких понад 30 докторів та майже 300 кандидатів наук, 5 дійсних членів та членів- кореспондентів галузевих академій наук, 5 Заслужених працівників та Заслужених діячів науки і техніки України. Такий сьогодні науковий потенціал цього навчального закладу.

Українська академія внутрішніх справ — це не тільки провідний заклад системи МВС, це єдиний в системі навчально-науковий виробничий комплекс з бібліотеками, читальними залами, загальноакадемічними, комп'ютерними та дисплейними класами, електронно-обчислювальними машинами, в тому числі персональними ЕОМ — все, що дозволяє курсантам та слухачам набути найвищого фахового рівня. Це науковий та навчально-методичний центри, докторантура та ад'юнктура.

Українська академія внутрішніх справ нараховує понад 7 тисяч слухачів всіх форм навчання та понад 2 тисячі працівників органів внутрішніх справ, які щорічно підвищують свою кваліфікацію.

Академія — це школа підготовки фахівців для ближнього та дальнього зарубіжжя. Тут нині активно використовуються усі три форми державної підготовки науково-педагогічних кадрів: ад'юнктура, докторантура та інститут здобувачів. За станом на 22 квітня 1996 року такою підготовкою в цілому охоплено 148 чоловік.

Торкаючись питання про якість дисертаційних досліджень, виконаних ад'юнктами академії, можна зазначити, що за багато років фактів відхилення спеціалізованими радами поданих до захисту дисертацій або незатвердження рішень ради ВАКом не було.

Суттєвим показником якості підготовки ад'юнктів є завершення ними за час навчання в ад'юнктурі роботи над дисертацією і подання її до захисту. Аналіз показує, що кожного року в середньому четверта частина ад'юнктів захищає дисертації достроково, більше третини — в перший рік після закінчення ад'юнктури.

В докторантурі академії, відкритій на початку 1993 року, переважна більшість докторантів ведуть дисертаційні дослідження згідно з планами та встановленими строками. За час існування докторантури її закінчили 1 докторант із захистом дисертації, 5 — з обговоренням її на кафедрі.

Сьогодні завдяки нашим метрам та їх учням ми можемо говорити і про створення в академії наукових шкіл (Копейчикова В.В., Фрицького О.Ф., Голосніченка І.П. та інших), що забезпечують напрями підготовки спеціалістів.

Не можу не відзначити успішну роботу з підготовки науково-педагогічних кадрів кафедрами кримінології (Лихолоб В.Г.), кримінального права (Матвійчук В.К.), управління (Плішкін В.М.).

Три роки тому було розпочато роботу з розвитку міжнародного співробітництва академії.

Нині встановлено контакти майже з 50 поліцейськими навчальними закладами і державними органами 27 країн світу, міждержавними та неурядовими організаціями.

Робота по розширенню та зміцненню зв'язків академії з зарубіжними країнами триває.

Фахівці академії активно працювали в утворених комісіями Верховної Ради і урядом робочих групах з підготовки проектів Конституції, Кримінального, Кримінально-процесуального, кримінально-виправного кодексів, ряду інших законів. Ними прорецензовано та піддано експертній оцінці значну кількість законопроектів та пропозицій щодо їх зміни та доповнення.

Отже, робочий і навчальний процес триває. І як на мене, то я впевнений, що цей процес не зупиниться, адже державі завжди потрібні будуть досвідчені фахівці-правники, а академія надаватиме їм такого досвіду.

Дуже радий повідомити, що до святкування ювілею розроблені ескізи почесного прапора Української академії внутрішніх справ, нагрудних знаків про закінчення учбових закладів МВС України.

Ювілейні нагрудні знаки отримають випускники навчальних закладів МВС 1996 року.

Ще раз щиро вітаю всіх викладачів та курсантів академії з ювілеєм.

Музика допомагає пізнавати Шевченка

ЩЕ НЕ вщухли овації, а головне — суперечки про прем'єру Національної опери («Пікова дама» у постановці Д.Гнатюка), а вже відбулась інша значна подія в нашому культурному житті — прем'єра в Києві П'ятої симфонії В.Губаренка. Цей композитор, безперечно, належить до гурту провідних майстрів України. Його працьовитість справді дивовижна: щороку — новий твір. Це — опери, балети, камерно-вокальні, камерно-інструментальні, симфонічні твори.

П'яту симфонію написано на слова Т.Шевченка і виконується вона солістами та симфонічним оркестром. Композитор після більш як 30-річної перерви знову звертається до творчості великого поета (1962 року він написав симфонічну поему «Пам'яті Т.Шевченка»), і це звернення не випадкове. Пригадуються слова Л.Костенко:

«Кобзарю! Знов до тебе я приходжу,
Бо ти для мене совість і закон».

Шевченкова Муза завжди була провідником яскраво-національних ідей та загальнонародним символом.

Та за цим пафосом залишався непомічений Шевченко-лірик, глибокий філософ і тонкий Художник. Саме ці чотири риси найяскравіше проявляються в його поезії останніх років життя. Вірші цього періоду лягли в основу всієї драматургії тригодинного циклу симфонії В.Губаренка.

Сама назва симфонії — «De profundis» — визначає її образно-емоційну спрямованість, осмислення пройденого шляху, роздуми перед останньою межею, всепрощення та очищення...

Вокальну симфонію В.Губаренка витримано в традиціях постромантизму, безумовно, адаптованого до сучасних засобів музичної виразності. Лінія витонченого романтизму, певно, провідна у творчості В.Губаренка і визначає стилістичні особливості його композиторської техніки.

5-та симфонія, як і симфонія № 2, присвячена видатному диригентові С.Турчаку і вперше була виконана на концерті його пам'яті.

Отже, твір написано цього року і, що тішить, уже виконано. Сьогодні це — явище досить рідкісне. Та фортуна до В.Губаренка прихильна і щедра. Його твори часто виконують, щоправда, частіше не в столичних залах, і вони належать до репертуару багатьох музичних колективів України.

Слід віддати належне оркестрові та диригенту В.Сіренку, що вперше виконав новий твір. Вони з великою самовідданістю беруться за прем'єрні виконання, і це вже стало доброю традицією.

Також за традицією у другому відділі концерту лунала Шоста симфонія П.Чайковського, ніби продовжуючи своєрідну «програмову» дилогію: вирішення трагічної концепції на полюсах сторіччя.

Тетяна РОМАНИШИНА.

«Сховатися од долі — не судилось»...

7 ЧЕРВНЯ в Києві відбулося урочисте вручення нагород Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів (США). Серед цьогорічних лауреатів — відомий літературознавець Михайлина Коцюбинська.

Традиційно премією Антоновичів удостоюють діяльність на ниві культури. Чим відзначається гідно пройдений життєвий шлях? Може, саме тим, що на саму згадку про людину обличчя розпромінюється: «О-о, Михася!..»

Розповідає народний депутат, голова Комісії з питань культури і духовності Михайло Косів: «Я знаю Михайлину десь із 1962 року. Тоді, на початку 60-х, у нас було кілька авторитетів, які формували те, що називається рівнем естетичного сприйняття: Іван Світличний, Іван Дзюба і Михайлина Коцюбинська. Якщо нам, чоловікам, які писали на літературні теми, була більш властива публіцистична загостреність, то Михайлина вже в ті часи відзначалася здатністю до такого тонкого структурного аналізу художнього тексту, що то була ціла школа. Мені здається, що про поетику «Кобзаря» і сьогодні немає кращої праці в Україні. Коцюбинська, аналізуючи шевченківські тексти на рівні художнього образу, самої їх структури, зробила такі паралелі зі світовими модерними поетичними течіями, що це змінювало сам підхід до постаті поета: Шевченко, нарешті, почав сприйматися на рівні не тільки філософського осмислення, а й витонченої поетичної лабораторії. На тлі вульгарно-спекулятивної ідеологічної традиції, що панувала в літературознавчому офіціозі, це сприймалося як революція».

О, благословенні 60-ті, перші розкоші інтелектуальної свободи! То було так дивно і так незвично мислити вільно, розкуто, розсувати рамки усталених стереотипів, просто не помічати їх, тих рамок! Але вони були. І скоро перетворилися на грати.

Михайлину Коцюбинську від арешту врятувало тільки прізвище. Це їй в обличчя цинічно казати слідчі, що вели справи її найближчих друзів, — Івана Світличного, Василя Стуса, Івана Дзюби, Євгена Сверстюка і багатьох інших. Її ламали по-іншому: звільнили з роботи в Інституті літератури, наклали заборону на будь-які публікації, тероризували нахабно-відвертим стеженням, доносами, обшуками, викликами на допити. Однак коли блискучого літературознавця можна було виключити з наукового процесу (та й то відносно), то вже жодними репресіями неможливо було знівелювати вплив правозахисників на суспільну свідомість.

Згадує Микола Жулинський, народний депутат, директор Інституту літератури ім. Т. Шевченка: «Коли я прийшов до Інституту, Михайлини Коцюбинської там уже не було. «Шістдесятників» тільки-но вигнали з інституту, по суті, здали режимові. І ті, що «здавали», теж, певне, відчували душевний дискомфорт, але зовні торжествували. Це створювало атмосферу: аспірантам призначали «відповідні до моменту» теми, відповідними ж методами здійснювали керівництво тими аспірантами. Тому вголос про Михайлину Коцюбинську ніхто не говорив, як не говорили про Дзюбу, про Стуса, Світличного. Їх ніби не було. Але «внутрішньо» вони існували. І тому, незважаючи ні на що, продовжував існувати дух внутрішньої непокори, дух моральної відповідальності за себе, за своє слово, за свою позицію. Залишалися самокритерії, які допомагали витримати».

Даруйте авторові цих рядків, що долучає свої «п'ять копійок» до суспільно-значущих спогадів. Річ у тім, що я познайомилася з Михайлиною Хомівною в найтемніші часи, в середині 70-х, коли потрапила на роботу до видавництва, де відбувала «заслання» Коцюбинська. Як учорашня студентка усвідомлювала цю людину? Як моральну константу в своєму оточенні. Михайлина Хомівна дуже мало що собі дозволяла: в сенсі щось там коментувати чи висловлювати свою позицію (за цим дуже пильно стежили, і всі те знали). Вона просто існувала поруч — і це вже піднімало планку. Не житейських цінностей — цінностей буття. Навіть те, що ми були мимовільними свідками її цькування, давало змогу дуже чітко розмежовувати світ на чорне й біле.

У двобої з правозахисниками система, здається, ніколи не почувалася себе переможницею. Ні у «малій зоні», ні у «великій». З'ясувалося, що людина багато від чого може відмовитися, але не від самої себе. Тому, нехтуючи застереження і прямі погрози, Михайлина Коцюбинська й надалі підтримувала стосунки з родинами заарештованих, без кінця писала листи в табори й в'язниці, ставила своє уславлене у світі прізвище на листах, заявах з протестами на адресу міжнародних правозахисних організацій, передавала на захід «самвидав». Михайло Косів згадує: «Коли вона виконувала всю оцю чорнову роботу, то не раз думалося: та чи ж це робити? Мусили б бути інші, котрі не вміють того, що вміє вона...»

Але так уже є, що «жнива великі, а женців мало»...

Що ще характерно для таких людей, як Михайлина Коцюбинська? У наш переколошканий політичними бурями час, коли більшість суспільних лідерів зробила вже по кілька не зовсім зрозумілих для очолюваного ними суспільства зигзагів, а то й кульбітів, ці люди майже не змінювалися. А отже, в суспільстві (на його щастя) й далі існують люди-константи. Вони ніколи не виступають в ролі суддів, не вимірюють чужої вини і власних достоїнств. Вони просто знаходять свою нішу — і працюють над тим, що, вважають, дасть користь їхній державі і їхньому народові. За роки «перебудови і розбудови» Михайлина Коцюбинська: зібрала і впорядкувала у Празі архіви Олександра Олеся і Зіни Геник-Березовської; видала збірку перекладів творів французького поета Жака Превера; почала (ще з 1988 року!) збирати й готувати до видання твори Василя Стуса; написала ряд блискучих літературознавчих праць; відредагувала для видавництва «Фоліо» кілька надзвичайно істотних для заповнення лакун в українській літературі праць; реалізувала на радіо цикли передач, глибоких і винятково людяних — «Епістолярна спадщина Василя Стуса», «Доля Надії Суровцевої», перетворивши скарби індивідуального життя, особистої дружби на скарби суспільства... Це дуже стислий і далеко неповний перелік, але хай порівняють його зі своїми «доробками» деякі наші патріотично налаштовані державотворці...

Нині Михайлина Коцюбинська зайнята тим, що вважає справою свого життя: очолюючи редакційну колегію, готує до видання повне зібрання творів Василя Стуса. Воно вважається не академічним, але дорівнює йому за повнотою, розробленістю наукового апарату, рівнем літературознавчих коментарів. Один із членів редакційної колегії — молодий літературознавець Дмитро Стус. Він, напевне, знає Михайлину Хомівну, як ніхто, бо усвідомлював присутність «тьоті Михасі» чи не з перших днів існування. Саме йому належать слова, що, здається, найповніше відображають сутність цієї людини: «Це велике серце і абсолютно дитяче захоплення людьми. Взагалі, коли говорити про Михайлину Хомівну, то я говорив би насамперед про те серце, де знаходиться місце всім, іноді надзвичайно полярним людям, які абсолютно не стикуються між собою в інших ситуаціях. Це те в ній, що мене дуже дивує і трохи шокує, але в якийсь критичний момент не дозволяє озлитися на весь світ...»

Лариса ТРИЛЕНКО (УНІАН).

Що для нас Гарвард! Були б гроші

Освіта

УПРОДОВЖ шести років Сумська класична гімназія № 2 є лабораторією новітніх педагогічних технологій. І сьогодні з її досвіду, як відзначалося на недавній всеукраїнській науково-практичній конференції, проведеній на базі гімназії, можна «ліпити» образ нової за формою і змістом школи в Україні.

— Чому гімназія називається саме класичною? — поцікавився кореспондент «Голосу України» у директора гімназії Майї Хоменко.

— Наша модель близька до того варіанта загальноосвітньої школи, який був поширений наприкінці XIX століття, а саме — класичної гімназії. З нею нас єднає насамперед мета: готувати майбутніх представників духовної еліти суспільства. Але ми, звісно, маємо змогу скористатись як більшими можливостями науки, так і новими ідеями педагогіки. Зокрема, одним з основних засобів, до якого вдаємося, є гуманізація навчального процесу. Школа має бути така, де дитина може знайти себе передусім як особистість.

— Як ваш колектив прийшов до такої оригінальної моделі навчання?

— Це насамперед результат творчої співпраці педагогів з науковцями. Ми були звичайною школою з поглибленим вивченням англійської мови. І хоч мали пристойну репутацію, але якою ціною здобували знання наші учні? Ціною граничного напруження моральних і фізичних сил. Приміром, одинадцятикласники мали 44 навчальні години на тиждень.

Доки існувала монополія єдиної для всіх програми, годі було й думати про якість. Та коли дозволили застосовувати альтернативні варіанти, з'явилася можливість оптимально перебудувати навчальний процес. Після тривалого і плідного співробітництва з відомим у педагогічних колах методистом Л. Тарасовим ми взяли на озброєння його концепцію. І не шляхом зменшення кількості предметів, а шляхом інтегрування їх на початковому етапі.

Усе це дало змогу принципово змінити характер навчального процесу. Тепер учень не просто засвоює окремі предмети, а вчиться бачити навколишній світ з різних точок зору як єдине ціле.

— Чи не занадто рано діти починають вивчати у вас такі складні дисципліни, як фізика, хімія, астрономія?

— Над нашою програмою чимало попрацювали психологи. Вони виходили з того, що для кожного періоду розвитку дитини характерні моменти найвищої допитливості щодо тих чи інших явищ. Скажімо, астрономію доцільніше вивчати у 5-му, а не в 10-му класі, хімію — в 6-му, а не у 8-му. До того ж найскладніші речі можна пояснити доступною мовою. Тож коли у 2-му класі з курсу «Навколишній світ» діти вивчають тему «Грунт», я спокійна: наші маленькі гімназисти все зрозуміють. Учитель не втовкмачуватиме малюкам наукові поняття, а розповість їм цікаву казку «Як народжується грунт» (її, до речі, придумала наша вчителька).

— Щоб викладати інтегровані курси, запроваджені у вашій гімназії, вчитель має мати майже енциклопедичні знання...

— Кожний з цих курсів читає один учитель, і, звісно, нелегко йому викладати цілу низку предметів. Тож доводиться багато працювати над собою. Завдяки спонсорам, — а це здебільшого батьки, точніше — підприємства й організації, де вони працюють, — у нас з'явилася чудова бібліотека науково-методичної, довідкової та іншої літератури. Ділові контакти маємо з науковцями, зокрема з Сумського університету. А кафедра педагогічної майстерності місцевого педінституту спільно з нашими вчителями розробляє програми, підручники, методики. До речі, в гімназії також створено свої кафедри, які впроваджують нові педагогічні технології.

— Кілька слів, будь ласка, про структуру навчального процесу?

— Перша сходинка навчання — прогімназія. Так ми називаємо свій дитячий садок, де протягом трьох років дітей за спеціальними програмами готують до вступу в гімназію. Навчання у гімназії триває сім років. З 6-го класу починаємо давати профільну освіту з таких напрямів, як гуманітарний, природничий, технічний, перекладацький тощо. Між іншим, у профільні класи приймаємо дітей і з інших шкіл. За конкурсом, звичайно. Щодо конкурсу взагалі, то він у нас традиційно високий. Зокрема, торік на одне місце до 1-го класу початкової підготовки претендували п'ятеро дітей.

— А що чекає випускників гімназії після випускного балу?

— Ми уклали контракти з Сумськими університетом і педінститутом, згідно з якими нашим абітурієнтам надано різні варіанти вступу до цих вузів: за рейтингом (без вступних іспитів), за результатами шкільних випускних екзаменів і на загальних підставах. Принагідно зазначу: торік з 92 наших випускників студентами вузів стали 87 юнаків та дівчат.

— Правда, що цього року учениця вашої гімназії успішно склала іспити до престижного Гарвардського університету в США?

— Правда. До цього вона як переможець конкурсу протягом року навчалася в американській школі. Цікаво, що вже після кількох днів перебування там вона в листі до директора школи написала: «Те, що вивчають мої ровесники тут, я вже проходила вдома у 7—8 класах». Після прискіпливого тестування з усіх предметів дівчину перевели у школу вищого рівня. І от тепер вона може продовжити навчання у знаменитому Гарварді. Чи вдасться їй здобути там освіту? Не знаю. Адже потрібних для цього коштів — і доволі великих — у її батьків немає.

Ще четверо наших учнів нині навчаються в англійській школі міста Мейстона. Вже шість років підтримуємо ми дружні стосунки з колективом цієї школи: листуємося, їздимо одне до одного у гості, обмінюємося викладачами і учнями.

Розмову вів Віталій МАКСЮТЕНКО.

Спорт

Від Альбіону до Дніпра

Футбол. Чемпіонат Європи. Фінальна частина. Англія.

Група А. Англія — Швейцарія. 1:1. 1:0 Ширер, 25, 1:1 Тюркільмаз, 75, з пенальті. Група В. Іспанія – Болгарія. 1:1. 0:1 Стоїчков, 65, з пенальті, 1:1 Альфонсо, 74. Група С. Німеччина — Чехія. 2:0. 1:0 Циге, 26, 2:0 Меллер, 32. Група D. Данія -Португалія. 1:1. 1:0 Б. Лаудруп, 22, 1:1 М. Са Пінту, 54.

Чемпіонат країни. Вища ліга. 33-й тур. Таврія -Кривбас. 1:1. 500. 0:1 Яковенко, 48, 1:1 О. Кунденок, 66. Прикарпаття — Карпати. 1:0. 3500. Мазур, 81, Волинь — Торпедо. 0:1. 2000. Смирнов, 34. Зоря -Нива (Тернопіль) — тернопільська команда не з'явилася на гру. Шахтар — СК Миколаїв. 0:1. 2000. Якименко, 6. Металург — Нива (Вінниця). 3:0. 5500. 1:0 Бабій, 11, з пенальті, 2:0 Маркін, 53, 3:0 Кріпак, 80. Кремінь — ЦСКА-Борисфен. 1:1. 8000. 1:0 Кирлик, 58, 1:1 Бабич, 80. Зірка-НІБАС — Чорноморець. 0:2. 12.0000. 0:1 Гусейнов, 23, 0:2 Кардаш, 53. Динамо — Дніпро. 5:1. 5000. 1:0 Ребров, 9, 2:0 Максимов, 20, 3:0 Похлєбаєв, 44, з пенальті, 3:1 Мізін, 47, 4:1 Шевченко, 62, 5:1 Шевченко, 70.

Динамо — 75 очок, Чорноморець — 72, Дніпро — 60, ЦСКА-Борисфен — 56, Металург — 52, Зірка-НІБАС — 47, Карпати, Торпедо — по 45, Прикарпаття, Кремінь — по — 43, Шахтар, Нива Тр — по 42, Таврія, Кривбас — по 41, Нива Вц — 37, СК Миколаїв, Волинь — по 34, Зоря — 13.

Звичайно, головний інтерес викликав старт на стадіонах Англії фінальної частини чемпіонату Європи. Більшості наших болільників завдяки компанії «Утел» і телекомпанії ICTV вдалося подивитися усі матчі минулих вихідних. Зрозуміло, що за першими кроками турніру важко робити якісь висновки і давати серйозні оцінки. Але не помилимося, коли стверджуватимемо, що боротьба на аренах туманного Альбіону йтиме не на життя, а на смерть. Свідчення цьому багато силової боротьби, стиків, де гра відбувається на межі фолу.

Показовим тут був матч між німцями та чехами. Англійський арбітр Девід Еллерей, який обслуговував цей поєдинок, змушений був показати 10 (!) жовтих карток.

Є вже і втрати. У тих же німців серйозно травмовано капітана Юргена Колера, який змушений повернутися додому і серйозно лікуватися.

Непогане враження справили португальські футболісти, які в майбутньому складатимуть конкуренцію збірній України за путівку до фінальної частини чемпіонату світу у Франції. Технічна, вольова команда. Але в кінці зустрічі відчувалося, що гравці з Португалії не зовсім вдало розподілили сили. Тому були дещо втомленими.

Ну, а в нашій країні теж відбулося багато цікавого. Зіграно передостанній тур національного чемпіонату. Чудово зіграли вдома проти «Дніпра» київські динамівці, завдавши гостям нищівної поразки. Але чемпіонську коронацію «Динамо» доведеться відкласти. Адже ще один претендент — «Чорноморець» – упевнено впорався із завданням у Кіровограді. Причому найкращий бомбардир чемпіонату одесит Тімерлан Гусейнов довів свій актив до 20 м'ячів. І важко повірити, що комусь поталанить перегнати його на останніх метрах дистанції.

Отже, київське «Динамо» може стати чемпіоном уже післязавтра. Кияни на своєму стадіоні проведуть пропущений матч із тернопільською «Нивою». Його початок о 17.30. А завершальний тур національного чемпіонату відбудеться 17 червня.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

У ПФЛ є паспорт і серйозні плани

Минулої п'ятниці відбулося перше офіційне зібрання Професіональної футбольної ліги України, на якому були присутні представники 62 клубів, що входять до цього об'єднання. Її президент Григорій Суркіс повідомив, що ПФЛ офіційно зареєстровано в Печерській районній державній адміністрації.

Особливий інтерес викликало друге питання порядку денного: про формулу наступного сезону. Він, як і попередні, пройде за європейським варіантом – «осінь-весна». Хоча останнім часом був ряд пропозицій перейти на стару, «совіцьку», систему «весна-осінь». Здоровий глузд узяв гору. У вищій лізі, де змагатимуться 16 клубів, чемпіонат стартуватиме 20 липня. Перше коло завершиться 15 листопада. Друге пройде в період з 16 березня по 19 червня. У першій лізі 24 клуби. Терміни турніру такі: 9 серпня — 14 листопада; 19 березня — 29 червня. У другій лізі (40 клубів — дві зони): 10 серпня — 21 листопада; 26 березня — 28 червня. Черговий розіграш Кубка країни розпочнеться 27 липня. Було визначено механізми переходу з ліги в лігу.

Велику увагу було приділено фінансовим питанням. Внески команд на чемпіонат такі: вища ліга — 7000 доларів, перша — 5000, друга — 3500. Змінено розцінки оплати суддівства. Вища ліга: суддя отримує 300 доларів за матч, бокові арбітри по 150, комісар — 150, резервний арбітр — 20; перша ліга – 150,75,75,15; друга — 100,50,50,10. Ці гроші мають забезпечувати клуби. Отож, внесок на суддівство клубу вищої ліги — 20929 доларів, першої — 15311, другої — 7852.

Учасники зборів звернулися до футбольної громадськості і делегатів конгресу ФФУ, що призначений на 27 червня, із закликом підтримати кандидатуру на посаду президента федерації Віктора Банникова, який, за словами Григорія Суркіса, має величезний авторитет у ФІФА та УЄФА, дуже багато зробив для переходу українського футболу на цивілізований шлях.

Збори ПФЛ затвердили на посаді генерального директора ліги Олександра Бандурка, генеральним секретарем призначено Валерія Мирського.

На чому тримається інтрига

Першість України. Перша ліга. 39 тур: Ворскла -Шахтар — 4:2. Чуйченко, 17, 24, 38, Шарій, 73 -Коваленко, 36, з пенальті, Дорохов, 80. Дніпро - Сталь — 0:2. Плотників, 20, Кучірко, 56. Динамо-2 -ФК Львів — 2:1. О. Венглінський, 47, Баланчук, 80 -Лапко, 20. Ратуша — Верес — 1:4. Дідух, 33 -Вознюк, 2, Українець, 17, Арканчук, 26, Шевчук, 63. СК Одеса — Хімік (Ж) — 1:1. Безуглий, 58, з пенальті -Коляда, 26. Металург — Поділля — 2:0. Таранов, 70, 72. Скала — Явір — 0:4. Шуршин, 9, Ліпінський, 28, Самолюк, 62, Горох, 84. Закарпаття — Нафтовик — 1:1. Прудкий, 20 — Гольдін, 15. Буковина — Металіст - 4:0. Фінкель, 30, 79, Бенько, 50 з пенальті, Мінтенко, 63. Кристал — Хімік (Св.) — 0:0.

Схоже на те, що в наступному чемпіонаті в найкращих бомбардирів вищої ліги Гусейнова і Шевченка з'явиться гідний конкурент. Це — Чуйченко з «Ворскли». Майже в кожній грі він забиває гола, або й три, як у цьому турі. На його рахунку вже 31 м'яч. Такою результативністю не можуть похвалитися навіть цілі футбольні колективи. Приміром, футболісти «Дніпра» забили 26 м'ячів, «Скали» — 20, «Ратуші» — 14. Загалом ці команди дограють сезон, бо викладатися на полі гравцям немає сенсу. Вратили інтерес до боротьби і «середнячки». Адже путівка до вищої ліги лише одна. Навіщо рвати м'язи?

Інтрига в першості тримається завдяки гонитві «Буковини» за «Ворсклою». Проте розрив у 10 очок зберігає лише примарну надію чернівецької команди і її шанувальників. Адже «Ворскла» вперто тримає дистанцію між собою і переслідувачами. Полтаві нині мають 93 очка, у «Буковини» — 83, у «Сталі» — 74, у «Поліграфтехніки» — 66, у «Динамо-2» і «Металурга» — по 64.

Матчі 40-го туру будуть гратися завтра, 12 червня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

У номер

● *Київ*

Зважаючи на безпеку

У двотижневий термін міністерства і відомства України мають підготувати пропозиції щодо загального переліку стратегічно важливих підприємств, в акціонуванні яких можуть брати участь іноземні інвестори.

Таке рішення ухвалено на першому засіданні урядової комісії з питань акціонування стратегічно важливих підприємств із застосуванням іноземних інвестицій, що відбулося в Києві.

Фонду держмайна України доручено узагальнити ці дані до 25 червня «із зазначенням пріоритетності».

Як передає кореспондент агентства «Інтерфакс-Україна», Міністерство промисловості подало на перше засідання комісії список 36-ти стратегічно важливих промислових підприємств. Мінмашпром — 26-ти.

Як зазначив віце-прем'єр-міністр Анатолій Кінах, під час приватизації стратегічно важливих підприємств «потрібно якнайсуворіше враховувати економічну і оборонну безпеку країни».

● *Одеса*

Кордон вимальовується

В Одесі завершилося засідання міждержавної комісії з демаркації й делімітації державного кордону між Україною й Молдовою. За свідченнями заступника міністра закордонних справ нашої країни Костянтина Грищенка та першого заступника міністра закордонних справ Молдови Аурелiана Даніле, які очолювали делегації, під час зустрічі досягнуто ряд домовленостей. Підписано, зокрема, проект проходження україно-молдовського кордону на 120-кілометровому водному відрізку, проект положення про саму міждержавну комісію та протокол про її подальшу роботу. Всі ці документи буде подано на затвердження урядам двох сусідніх держав. Є, однак, і спірні питання — понад три десятки їх знайшли своє розв'язання в ході нинішніх переговорів, решту розглядатимуть пізніше. Загалом члени міждержавної комісії настроєні на те, аби роботу щодо демаркації й делімітації 1200-кілометрового кордону завершити у 1997 році.

● *Житомир*

Чи допоможе?

Окремі керівники промислових підприємств одержують зарплату, яка в 12 і більше разів перевищує середній її розмір в колективі. А підприємство, як правило, працює упівсили. Формально органи влади не мають повноважень втручатися в діяльність акціонерних підприємств. Проте в облдержадміністрації все ж вирішили провести співбесіди з керівниками, які явно завищують собі суму заробленого. Чи допоможе?

Ати-бати, ідуть тати...

Україна вперше взяла участь у 5-й міжнародній конференції «Тати за права дітей», що відбулася у Празі. Батьки з 12 країн Європи поділилися своїми проблемами у вихованні дітей у неповних сім'ях, порушили питання про права і місце батька у сім'ї, недоліки законодавства та судів. Присутні виявили цікавість до української громадської організації, яка представляла у Празі нашу країну, — Асоціації мужніх татусів України. Після створення таких організацій в інших країнах Європи, батьки мріють у листопаді в Києві об'єднатися у Міжнародну асоціацію мужніх татусів, щоб допомагати дітям країн Європи, товаришувати сім'ями.

Представники Румунії Віолетта-Олівія Стан і Стеліан Онеон вирішили поділитися з українськими побратимами інвалідними колясками. Конференція також схвалила звернення до Верховної Ради України та її Голови з проханням підтримати пропозицію Асоціації мужніх татусів України щодо внесення змін у законодавство з метою поліпшення життя і захисту прав дітей.

Поїздка стала можливою завдяки панові Едуару Бакалару з Чехії, донецькому регіональному відділенню фонду «Відродження» та ректорові Міжнародного інституту управління, бізнесу і права зі Слов'янська Федору Піддубному.

***Євген КОНОВАЛОВ,* президент Асоціації мужніх татусів України.**

Знімальний майданчик

В ОБ'ЄКТИВІ ФРАНЧЕСКО РОЗІ

НЕВТОМНОМУ італійському кінорежисерові Франческо Розі нині 72. З ранку до вечора він проводить час на знімальному майданчику. До речі, тепер в об'єктиві його кінокамери — Львівщина.

Нова робота «Перепочинок» базуватиметься на однойменному автобіографічному романі сучасного класика італійської літератури Карло Леві. Події розгортаються наприкінці Другої світової війни. Це розповідь про італійців, котрі побували у ворожому полоні й пробираються з Польщі на батьківщину. Режисер (переважно з причин матеріальних) найпридатнішим місцем для зйомок обрав Україну. З української сторони до роботи залучилася незалежна кіностудія «Данапріс-фільм». Аташе з питань культури посольства Італії Франко Баллоні після розмови з Франческо Розі повідомив, що маестро обіцяє влаштувати прем'єру нового фільму в Києві.

Олександра КУЧЕРЯВА.

МОРЯК ПОВЕРТАЄ ОДЕСУ БАБЕЛЮ

В літературному музеї відбулася презентація нової колекції — прижиттєвих видань творів знаменитого одесита Ісаака Бабеля.

А передмова до події була ось яка. Із СанктПетербурга, з академії «Золотий Остап», зателефонував до Всесвітнього клубу одеситів Лев Немировський і повідомив, що один моряк-підводник готовий продати в «надійні руки» колекцію прижиттєвих видань Бабеля, які збирав усе життя. Така можливість видалася одеситам привабливою.

Проте не знали, де взяти гроші. Проблему допоміг вирішити член президентської ради клубу одеситів Віталій Бондаренко. А привезли колекцію до рідного міста музиканти школи імені Столярського, які саме тоді гастролювали в Санкт-Петербурзі. Ісаак Бабель, як відомо, перебуваючи у застінках Луб'янки, над усе мріяв повернутися до Одеси, але на початку 1941 року був розстріляний. Повернулися його книги – вони живуть, їх читають.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

1992—1996 рр.
Правекс—Банк

1. Великий банк — **ДОБРЕ?!**
2. 4 роки бездоганної роботи: жодної затримки платежів — **ДОБРЕ?!**
3. Операційний день до 18 години і навіть пізніше — **ДОБРЕ?!**
4. Ліцензія на всі види банківської діяльності — **ДОБРЕ?!**
5. Філії і відділення в більшості великих міст України — **ДОБРЕ?!**
6. Кореспондентські рахунки в найбільших банках світу — **ДОБРЕ?!**
7. Банківська таємниця не на словах, а на ділі — **ДОБРЕ?!**
8. Щире й турботливе ставлення до клієнтів — **ДОБРЕ?!**
9. Миттєва конвертація — **ДОБРЕ?!**
10. Оперативне вирішення будь-яких законних доручень клієнтів — **ДОБРЕ?!**
11. Анонімні рахунки у валюті — **ДОБРЕ?!**
12. Індивідуальне зберігання цінних речей клієнтів— **ДОБРЕ?!**

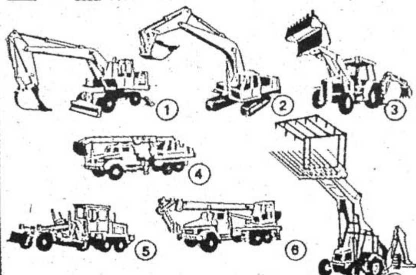

Наша адреса:
Київ-21, Кловський узвіз, 9/2.
Тел.: 294-79-96, 294-85-49, 294-82-22.
Факс: (044) 294-81-03.
Телекс: 631250 ALINA SU.
Ліцензія НБУ № 32.

Ми вважаємо, що добре, і намагаємося зробити ще краще!!! А як вважаєте Ви?

АТЕК
ВИРОБЛЯЄ
*1898 - 1998 * 100-літній досвід!*

1. ЕКСКАВАТОРИ КОЛІСНІ
2. ЕКСКАВАТОРИ ГУСЕНИЧНІ ВІД 3,7 т/0,05 $м^3$ ДО 32 т/2,5 $м^3$
3. ЕКСКАВАТОРИ-НАВАНТАЖУВАЧІ
4. ЕКСКАВАТОРИ-ПЛАНУВАЛЬНИКИ
5. АВТОГРЕЙДЕРИ
6. АВТОКРАНИ
7. СТОГОСКЛАДИ-НАВАНТАЖУВАЧІ З ВСЕСЕЗОННИМИ ВИДАМИ ОБЛАДНАННЯ НА ЗАМОВЛЕННЯ

ЗАПАСНІ ЧАСТИНИ

Телефони для довідок і вирішення ваших проблем:

КИЇВ	(044) 443-7436;		
	т/ф (044) 443-7440;	ЛУГАНСЬК	(0642) 493-891;
ВІННИЦЯ	(0432) 358-270;	ЛУЦЬК	(03322) 323-16;
ДНІПРОПЕТРОВСЬК	(0562) 780-048;	МИКОЛАЇВ	(0512) 230-215;
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК	(03472) 201-56;	СІМФЕРОПОЛЬ	(0652) 251-562.

Офіційне представництво
Сукремльського чавуноливарного заводу
СП "Кронтіф-Київ"
Реалізує
ТРУБИ та ФАСОННІ ЧАСТИНИ
ЧК-50, ЧК-100, ЧК-150
Гнучка система знижок !
У Києві:(044) 474-56-09, 474-7207, 474-50-90
У Херсоні: (0552) 53-13-33

КИЕВРЕММЕХ реализует:
АВТОВЫШКИ ТВГ-15, ВС-18
АССЕНИЗАТОРЫ КО-503В
БУЛЬДОЗЕРЫ ДТ-75, Т-170
МУСОРОВОЗЫ КО-413
ИЖ-2715, ПАЗ-3205, УАЗы
ЭКСКАВАТОРЫ "АТЭК", ЮМЗ

Купим: ДТ-75, Т-170, ГАЗ-3309

ТЕЛ.: (044) 450-31-81, 452-18-46, 452-68-96

ПОРШНЕВАЯ ГРУППА
+ вкладыши
+ прокладки
(гильза, поршень, палец, кольца)
для грузовых, легковых автомобилей, тракторов и сельхозтехники отечественного производства
ПЛУНЖЕРНЫЕ ПАРЫ,
РАСПЫЛИТЕЛИ, ФОРСУНКИ
для дизельных двигателей
Оформление и отгрузка за 10 минут
«ЭВО» г.Киев, ул.Улитина, 43 (9.00-17.00)
Тел.: (044) 452-12-15, 450-91-95

Продается траншейно-котлованная машина ПЗМ-2
Это универсальный полуавтоматический гидрофицированный цепной экскаватор непрерывного действия мощностью 165 л. с. предназначен для рытья траншей под газопроводы, прокладки кабелей, разработки котлованов под строительство промышленных зданий, котеджей, садовых домиков, очистки дорог и площадок от снега, выполнения бульдозерных работ, а также других видов работ.
Навесное оборудование машины установлено на тягаче повышенной проходимости с двумя ведущими мостами.
Цены дешевле завода-изготовителя.
Тел.: 268-55-13; 268-13-49; 268-20-55.

ПРОФЕССИОНАЛЫ ПРЕДПОЧИТАЮТ ОРЕ

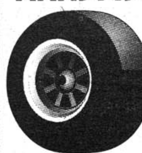
OPEL
Официальный дилер
«Автохаус Киев ГмбХ»
ПРЕДОПЛАТ
НА "ASTRA", "VECTRA", "OMEGA" - 15
НА "OMEGA MV6", "FRONTERA" - 25
ОГРОМНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ В ВЫБОРЕ АВТОМОБИ
OPEL
Тел.: (044) 224-1334, 244-2918, ул. Красноармейская, 13, СТО - Тел.: (044) 560-9005, 560-8937, ул. Вербицкого, 1 На территории АТП №130

УР + FM!

Українське радіо розпочало трансляцію передач на хвилях верхнього діапазону FM, частота 105 мегагерц. Це дозволяє приймати наші передачі на найсучаснішій радіоапаратурі, а для тих, хто бажає реалізувати свої товари та послуги, відкриває нові можливості в організації ефективної радіореклами.

З питань розміщення реклами телефонуйте:
(044) 229 44 13, 229 34 29.
Телефон-факс: (044) 229-17-24.
Наша адреса: Київ, Хрещатик, 26.
Національна радіокомпанія України.

Организация реализует со склада в г. Днепропетровске
ШИНЫ и АККУМУЛЯТОРЫ

для грузовых и легковых автомобилей, сельхозтехники, погрузчиков и мотоциклов.

Самовывоз и вагонные поставки.

Тел.: (0562) 44-00-44, 44-54-48; факс 44-24-06.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШИХ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ АКЦІОНЕРІВ ВАТ «ПІВДЕНЕЛЕКТРОМЕРЕЖБУД»

Правління ВАТ «Південелектромережбуд» повідомляє акціонерів ВАТ про проведення перших загальних зборів акціонерів, які відбудуться 12 липня 1996 року о 10.00 у приміщенні ВАТ «Південелектромережбуд» за адресою:

Україна, 340058, Донецьк, вул. Арктики, 1.

Реєстрація акціонерів та їх представників відбуватиметься 11 липня 1996 року з 9.00 до 17.00. Бажаючі можуть ознайомитися з документами, що виносяться на збори акціонерів.

Акціонери повинні мати при собі документ, що посвідчує особу, та сертифікат акцій ВАТ, для представників акціонерів необхідно мати нотаріально засвідчені доручення.

Порядок денний загальних зборів акціонерів
1. Затвердження рішення про створення ВАТ.
2. Звіт органів управління ВАТ за підсумками 1995 року та основні напрями діяльності на 1996 рік.
3. Затвердження нової редакції статуту ВАТ.
4. Затвердження внутрішніх документів ВАТ.
5. Вибори до органів управління ВАТ.
6. Затвердження порядку розподілу прибутку ВАТ.

Телефон для довідок: (380-0622) 97-83-14.

Предприятие «Днепрторгкомцентр» реализует со склада в Днепропетровске
АВТОШИНЫ
для грузового, легкового и с/х транспорта.
Тел.: (0562) 78-69-07, 78-69-06.
Тел./факс (0562) 78-46-93.

Інформація про другий випуск акцій

акціонерним банком «Вікторія»

І. Характеристика емітента

Акціонерний банк «Вікторія» — скорочено АБ «Вікторія», надалі Банк.

Банк зареєстровано Національним банком України 17 жовтня 1991 року за № 40 як товариство з обмеженою відповідальністю 16 листопада 1995 року.

Банк реорганізований у відкрите акціонерне товариство.

Місцезнаходження Банку: 280009, Хмельницький, вул. Козацька, 55.

Банк здійснює обслуговування підприємств і організацій всіх форм власності, а також громадян.

На момент прийняття рішення про другий випуск акцій сплачений і зареєстрований статутний фонд складає 30 мільярдів карбованців.

Чисельність службовців станом на 1 квітня — 30 чоловік.

Показники балансу банку станом на 1 січня 1996 року:

Актив	млн. крб.
1. Каса	2174
2. Кореспондентський рахунок в НБУ	7557
3. Кредити, надані банком	36663
4. Дебітори	280
5. Основні фонди банку	2375
6. Інші активи	3758
Всього актив	52807
Пасив	**млн. крб.**
1. Статутний фонд	30000
2. Резервний фонд	579
3. Інші фонди	6684
4. Розрахункові та інші рахунки клієнтів	7025
5. Депозитні рахунки в т. ч. вклади громадян	1258
6. Прибуток банку	5073
7. Інші кредитори	1544
8. Інші пасиви	644
Всього пасив	52807

Органами управління банку є загальні збори акціонерів, Рада Банку, Правління Банку.

Голова Ради Банку — Телега Олексій Іванович, генеральний директор АТВТ «Хмельницькголовпостач».

Голова Правління Банку — Попова Тетяна Яківна, освіта вища економічна, стаж роботи в банківській системі — 13 років.

Головний бухгалтер — Подольська Надія Данилівна, освіта вища економічна, стаж роботи в банківській системі — 28 років.

Аудиторська перевірка діяльності Банку здійснюється аудиторською консультаційною фірмою «Орієнтир Ltd», ліцензія № 0032 від 24.02.1994 р., адреса: Тернопіль, вул. Львівська,1. кімн.19.

ІІ. Опис ділової діяльності

Основа політики Банку — надійність і прибутковість, розширення спектру надання банківських послуг як для юридичних, так і для фізичних осіб.

Банк має дозвіл Міністерства фінансів України на здійснення діяльності з випуску і обігу цінних паперів від 15 січня 1996 року № 857 і дозвіл на здійснення діяльності як депозитарію від 18 грудня 1995 року № 137.

Банк має філію в селі Вовківці Борщівського району Тернопільської області.

З моменту реєстрації адміністративні та економічні санкції на Банк не накладались.

ІІІ. Дані про емісію цінних паперів

Загальними зборами акціонерів прийняте рішення (протокол від 20 квітня 1996 року № 3) про збільшення Статутного фонду Банку до 60000000000 (шістдесят мільярдів) крб. за рахунок другого випуску і продажу простих іменних акцій в кількості 30 000 (тридцять тисяч) штук по 1000000 (одному мільйону) крб. кожна, серії Б-02 Л, від № 00001 до № 30000. Загальний обсяг емісії 30000000000 (тридцять мільярдів) крб.

Термін передплати на акції з 1 червня до 30 листопада 1996 року в випадку досягнення 100% рівня передплати достроково, загальні збори акціонерів приймають рішення про її затвердження.

Акції можуть купити юридичні і фізичні особи. Частка будь-кого з акціонерів Банку за сумою акцій не може перевищувати 35 відсотків Статутного фонду.

Засновниками Банку є 5 юридичних осіб. Засновники Банку є власниками 22503 простих іменних акцій на суму 22 503 000 000 крб., що складає 75% від сплаченого Статутного фонду.

Акції купуються на підставі договору з Банком.

Акції сплачуються в карбованцях.

Після оплати повної вартості заявлених акцій і реєстрації передплатників, проведення передплати власникові акцій видається відповідний сертифікат, який містить дані про емітента та акціонера.

Володар акцій має право:

—самостійно продавати, передавати, заповідати, заставляти акції з обов'язковою реєстрацією зміни володаря в Банку;

—одержувати дивіденди згідно з номінальною вартістю акцій;

—брати участь у загальних зборах акціонерів особисто або через представника;

—інші права, передбачені Законом України «Про цінні папери і фондову біржу» та Статутом банку.

Відповідно до вимог чинного законодавства, Банк не бере на себе зобов'язань з гарантованого викупу своїх акцій у своїх акціонерів.

Виплата дивідендів по акціях проводиться згідно зі Статутом і Положенням про акції один раз на рік. Розмір дивідендів визначається згідно з прийнятою методикою, виходячи з прибутку, визначеного загальними зборами акціонерів.

Акціонери Банку мають такі пільги:

—першочергове придбання акцій наступних випусків;

—купівля акцій за номінальною вартістю на нараховані дивіденди;

—можливість отримання протягом року одного кредиту під заставу акцій банку.

IV. Перелік та результати попередніх емісій

Банком «Вікторія» здійснено в 1995 р. першу емісію акцій. Першу емісію було зареєстровано в Міністерстві фінансів України 12 січня 1996 року, реєстраційний № 23/1/96 на суму 30000000000 крб., 30 000 штук простих іменних акцій номіналом 1000000 (один мільйон) крб., кожна. Всі акції реалізовано за ціною не нижче номінальної вартості.

V. Фактори ризику

Приймаючи рішення про придбання акцій банку «Вікторія» слід врахувати такі фактори ризику:

—зміни економічної ситуації в Україні;

—зміни в законодавстві про діяльність комерційних банків;

—проблеми, пов'язані з введенням національної валюти.

Передплата на акції проводиться Банком самостійно, без посередника за адресою: 280009, Хмельницький, вул. Козацька,55.

Арбитражный суд Донецкой области возбудил дела:

№ 18/5-24 от 26.01.95 г. о банкротстве АО «Стелла» (Донецк-120, бул. Петровского, 130/83, расчетный счет 467807 в Киевском филиале Народного банка, МФО 335076);

№ 15/5-21 от 02.02.95 г. о банкротстве совместного предприятия «РС» (Донецк-3, ул. Капитана Ратникова, д. 20-А, кв. 83, расчетный счет 468577 в Донкомбанке, МФО 334709);

№ 33/5-24 от 01.03.95 г. о банкротстве малого частного предприятия «АНРО» (г. Донецк-3, пр. Ильича, 64, расчетный счет 1468935 в Куйбышевском отделении АК ПИБ, МФО 334408);

№ 25/5-25 от 16.10.95 г. о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Южная сеть» (Донецк-76, ул. Герцена, 32/7, расчетный счет 467275 в Кировском отделении Укрсоцбанка, МФО 334323);

№ 157/2-10 от 17.10.95 г. о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «План-10» (Донецк-52, ул. 50-й Гвардейской дивизии, д. 19, кв. 18, расчетный счет 1467006 АБ «Икар-банк», МФО 334594);

№ 160/2-10 от 17.10.95 г. о банкротстве совместного предприятия «Облторг» (Донецк-52, бул. Шевченко, 133, расчетный счет 609612 в Кальмиусском отделении ПИБ, МФО 335322);

№ 158/2-10 от 17.10.95 г. о банкротстве частного предприятия «Реста» (Донецк-3, пр. Ильича, 21/53, расчетный счет 2468550 в ЮВЭСБАНК, МФО 334992);

№ 140-1-5 от 09.11.95 г. о банкротстве частной фирмы «Томакс» (Донецк-52, бул. Шевченко, 87/76, расчетный счет 1468004 АК Стром-банк, МФО 334981);

№ 132/1-1 от 14.09.95 г. о банкротстве ДФ «Карбон-Донэлектроугли» (Донецк-4, ул. Советская, 27-А, расчетный счет 2467716 в ДРУ АБ «Инко», МФО 334743);

Просим кредиторов в месячный срок обращаться по адресу: г. Донецк-105, бул. Пушкина, д. 34, тел. 9073-07.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, г. Донецк, 6, Пушкина, 34) возбуждено дело № 10/5-21б о признании банкротом коллективного сельскохозяйственного предприятия «Володарское».

Юридический адрес: 342354, с. Кировское Волновахского района Донецкой области.

Банковские реквизиты: Расчетный счет № 400602 в Волновахском отделении Проминвестбанка Украины (г. Волноваха Донецкой области, ул. Ленина, 23а), МФО 334646. Код ОКПО 00851933.

Претензии кредиторов, а также заявления возможных санаторов принимаются Арбитражным судом в течение одного месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Києва порушив справи про банкрутство:

1. ТОВ «Онікс-М». (Київ, вул. Беретті, 3, кв. 92), р/р 467550 у Ватутінскому ПІБ, справа №2/132 від 6.05.96р.

2. ТОВ «Сфінкс» (Київ, вул. Мілютенко, 29), р/р 1468814 у Укрнафтогазбанку, справа № 1/62 від 14.05.96р.

3. ТОВ «Олсвет»(Київ, вул. Закревського, 15), р/р 002467118 у Ватутінському ПІБ, справа №2/130 від 6.05.96р.

4. МСП «ЛКС» (Київ, вул. Жукова 45-А, кв. 32), р/р 000468918 в ОПЕРУ Промінвестбанку Києва, справа №2/131 від 6.05.96р.

5. ВКСПА «Ірбіс» (Київ, вул. Братиславська,2), р/р 468989 у Дніпровському відділенні ПІБ, справа №13/88 від 13.05.96р.

К сведению акционеров ОАО «УкрНИИпластмаш»!

15 августа 1996 года в 12-00 в помещении ДК завода «Большевик» состоится учредительное собрание ОАО «УкрНИИпластмаш» с повесткой дня: создание, утверждение устава, выборы правления и ревизионной комиссии акционерного общества. Делегирование прав правлению в некоторых вопросах, создание дочерних предприятий, основные направления деятельности ОАО «УкрНИИпластмаш» в 1996 -97 г. г.

Справки по тел. 446-20-08.

Председатель правления В. Г. Зверлин.

Арбитражный суд Одесской области 3.04.96 г. возбудил дело № 8/51-Б по заявлению ОАО ТСК «Запорожглавснаб» о признании банкротом частного предприятия производственно-коммерческой фирмы «Банановая база» (г. Одесса, 270008, ул. Привозная, 68, р/счет № 468344 в АБ «Південний», МФО 328209).

Кредиторам и возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: г. Одесса, 270032, пр. Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

Арбітражний суд Києва порушив справу про банкрутство фірми «Славянка» (Київ, вул. Ярославів Вал, 19, р/р 468293 в КФ КБ Приватбанку Києва, МФО 321842).

Просимо кредиторів звертатися у місячний термін за адресою: 252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44в; тел. 216-65-72.

Арбитражным судом Харьковской области (301002, Харьков, ул. Сумская, 64) возбуждено дело № 1411/7 о банкротстве частной многоотраслевой фирмы «Садко». Юридический адрес: 310204, Харьков, ул. Ахсарова, 17, кв. 352, р/с 468984 в Акционерном Восточно-Украинском Биржевом банке.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования.

ТВЕРДИНЯ ПОДІЛЬСЬКОЇ СТОЛИЦІ

НА ЖАЛЬ, Вінницького замку, що його збудували близько 50-70 років XIV століття у Старому Місті над річкою Південний Буг князі Коріатовичі, вже давно немає. Не залишилося навіть його слідів. Але це аж ніяк не означає, що маємо викинути з літопису міста, відомого з 1363 року, історію колись великого замку. Можливо, пам'ять про нього відбилася в архітектурі одного з будинків Вінниці, яку відтворює довоєнний дереворит художника В. Сильвестрова, що ми публікуємо.

Як і більшість фортець України, Вінницька народилася за часів турецько-татарського наступу на подільську землю, що стояла на дорозі загарбників у їхньому прагненні заволодіти західноукраїнськими просторами і звідти нападати на Польщу. З давніх-давен Південний Буг (а тоді Бог) був шляхом сполучення, яким греки вивозили до Чорного моря пшеницю й іншу сільськогосподарську продукцію (до речі, середземноморці називали Буг Гіпанісом).

Зі середини XIV століття починається наступ на Поділля з півночі — з Литви і вже 1331 року чотири князі Коріатовичі одержують грамоту на володіння цим краєм. Літопис переконує, що тоді на Поділлі не було жодного міста чи значного поселення. Споруджуючи муровані укріплення для захисту своїх земель, князі заснували й «Венницю» — нинішню Вінницю, розташувавши її на лівому березі Бугу.

Потреба у фортеці в цих місцях була дуже гостра: якщо з 1400 до 1450 року було лише 4 татарські напади, то з 1450 до 1569 — 26! Це й зрозуміло, адже «Венниця» розташувалася поряд з Чорним шляхом — дорогою кримських татар углиб Поділля.

Вінницький замок стояв на неприступній скелястій горі над Бугом. Час та господарська діяльність людини знищили й цю гору. Під час ворожих нападів у фортеці ховалися мешканці не тільки міста, а й навколишніх сіл. 1424 року татари, здобувши Вінницький замок, спалили його. Але його відбудували.

Цікаві описи замку 1545 та 1551 років. Стіни його були такої конструкції, що могли витримати бомбардування гарматними ядрами.

1580 року татари знову спалили Вінницький замок.

Ще одну фортецю у Вінниці збудував на новому місці Богуш Корецький 1571 року на острові між Бугом та його рукавом. Але й ця військова споруда згоріла дощенту.

Отака історія Вінницької твердині — її знищували, а вона відроджувалася з попелу. Останні згадки про фортецю на березі Бугу належать до XVIII століття, коли її використовували як місце для зберігання міського архіву та як в'язницю, що було характерне для всіх провінційних українських міст, які входили до складу Російської імперії.

Естафету мужності захисників Вінницької фортеці підхопили й Іван Богун, котрий командував тутешнім козацьким полком, і Богдан Хмельницький, який на Вінниччині 1652 року під Батогом розгромив дощенту польські загони під командуванням гетьмана Калиновського — цю битву історики заслужено прирівнювали до битви під Каннами (216 рік до нашої ери), в якій карфагенський полководець Ганнібал розгромив римлян — й Іван Гонта, що керував гайдамаками — борцями з російсько-польськими поневолювачами, й Устим Кармелюк... У Тульчині на Вінниччині діяв один з центрів «Південного товариства» декабристів...

Олег МАРТУСЬ.

Є ЛІТЕРАТУРА, Є І ЖУРНАЛ «СІЧ»

Видання Інституту літератури НАН України «Слово і час» не розраховане на масового читача, але тому, хто прагне бути добре поінформованим про сучасне культурне життя нашої держави, про те, чим живе інтелектуальна Україна, воно конче потрібне.

Як і інші журнальні видання, «Січ» нині переживає непрості часи. Але колектив його, очолюваний відомим літературознавцем, лауреатом Державної премії України імені Т. Шевченка Віталієм Дончиком, не здає позицій. Навпаки, «Січ» збільшує коло своїх читачів, постійно розширюючи тематичний виднокіл журналу. Рубрики «XX століття», «З пам'яті літ», «Собори муз», «Екологія душі», «Хронограф» та інші знайомлять читачів з подіями та проблемами як сьогодення, так і минулого. Нове починання колективу редакції — презентація літературних студій України, вищих навчальних закладів, які дають можливість одержати гуманітарну освіту.

Як повідомив головний редактор «Січі» В. Дончик, відтепер часопис надходитиме до своїх шанувальників безперервно.

Валентина ЛИСЕНКО.

Запитуєте — відповідаємо

Право на безплатну консультацію

Прошу пояснити, які пільги передбачені чинним законодавством для інвалідів II групи, що стали ними внаслідок репресій.

Іван ШУЛЬГАН.

Київська область

Пільги реабілітованим жертвам політичних репресій передбачені ст.6 Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні». Але ці пільги поширюються на осіб, реабілітованих до прийняття цього закону, тобто до 17 квітня 1991 року.

Насамперед, вам, як і всім реабілітованим громадянам, що отримують трудову пенсію, час перебування під вартою, відбування покарання в місцях позбавлення волі, заслання або перебування на примусовому лікуванні зараховується в потрійному розмірі до стажу роботи.

Як мешканець сільської місцевості, маєте право на одержання безпроцентної позики та першочергове забезпечення будівельними матеріалами для будівництва житла.

Інваліди, що стали ними внаслідок репресій, мають також право на одержання пільгових путівок для санаторно-курортного лікування; безплатне забезпечення автомобілем при наявності відповідних медичних показань; безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту (крім таксі) та автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості в межах адміністративного району; зниження плати за житлову площу та комунальні послуги на 50 процентів у межах норм, передбачених чинним законодавством; позачергове надання медичної допомоги і 50-процентна знижка на ліки за рецептом; переважне право на вступ до садівницьких товариств, першочергове право на вступ до житлово-будівельних кооперативів; першочергове встановлення телефону.

Конкретнішу консультацію з питань, пов'язаних з реабілітацією, Ви можете отримати безплатно у адвокатів — таке право також передбачене ст.6 цього закону.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Косметолог радить

Шкіра рук буде білою, якщо натерти її теплим картопляним пюре, приготовленим на молоці.

Сіль надає білизну рукам і обличчю, зменшує набрякання повік. Примочки з підсоленої води (чайна ложка солі на склянку води) кладіть на повіки й обличчя, а для рук робіть теплі солоні ванночки.

Якщо шкіра дуже подразнюється, червоніє від сонця, вітру, можна замість умивання протерти обличчя молочною сироваткою або сполоснути холодним водним настоєм ромашки і липового цвіту.

Дріжджі роблять шкіру еластичною і гладкою, позбавляють від вугрів. Якщо шкіра жирна — то дріжджі треба розчинити в теплій воді до густоти сметани і змащувати лице, а потім умитися теплою водою або настоєм ромашки. Якщо шкіра суха, дріжджі розчиняють в олії.

Якщо лікті, п'ятки стали грубими, робіть ванночки з відваром донника протягом півгодини, потім змастіть їх зволожуючим кремом.

Щоб пом'якшити шкіру на п'ятках обкладіть їх сирою цибулею на 2—3 години, потім помийте теплою водою і змажте зволожуючим кремом.

Курцям на замітку

Дихати цигарковим димом дуже шкідливо, тому курець повинен розуміти, що він завдає шкоди не тільки собі, а й тим, хто поруч із ним. У димі однієї цигарки міститься до двадцяти шкідливих речовин, у тому числі нікотин — дуже сильна отрута. Коли вилучити нікотин з п'яти цигарок, він убиває кроля, а із ста — коня. Достатньо кілька крапель нікотину, щоб убити людину. Викуривши підряд 60 цигарок, людина гине від отруєння нікотином. У звичайного курця отруєння не настає тільки тому, що нікотин у його організм надходить порціями.

Куріння затримує ріст, знижує гостроту зору, пам'ять. Курці дуже часто страждають від легеневих захворювань, нікотин шкідливо впливає і на їхній мозок. Отруйні речовини, які втягує в себе курець, можуть навіть спричинити смерть.

Тож задумайтеся, перш ніж запалити цигарку.

Смачного!

Рулет нашвидкуруч

Згущене молоко і яйця збити, додати соду, розчинену в оцті, сіль, борошно і знову збити. Викласти тісто на деко, вистлане змащеним пергаментним папером, і поставити в духовку. Випікати на невеликому вогні. Готове тісто вкрити конфітюром або джемом і згорнути рулетом, обережно відокремлюючи тісто від паперу ножем. Коли рулет просохне, притрусити його цукровою пудрою.

Потрібно: 400 г. згущеного молока, 2 яйця, 150 г. борошна, 5 г. питної соди, 5 г. оцту, 20 г. жиру, сіль — за смаком.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.

- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

- **За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.**
- **Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.**
- **За точність викладених фактів відповідальність несе автор.**

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 345041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311104.